

EDUCAȚIA FINANCIARĂ ÎN BIBLIOTECĂ – UN MODEL DE EDUCAȚIE NON-FORMALĂ PENTRU UTILIZATORII ADULȚI AI BIBLIOTECII

**FINANCIAL
LITERACY
THROUGH
PUBLIC
LIBRARIES**

FINANCIAL LITERACY
THROUGH PUBLIC
LIBRARIES

Autori:

Milena Bon
Piotr Henzler
Alenka Kavčič Čolić
Mariana Marian
Traian Marian
Katarzyna Morawska
Emil Stoyanov
Beata Tarnowska
Rossitza Vartonic
Elka Zlateva

Publicat în decembrie 2021 de:

Această lucrare este publicată sub licența internațională Creative Commons Attribution 4.0:

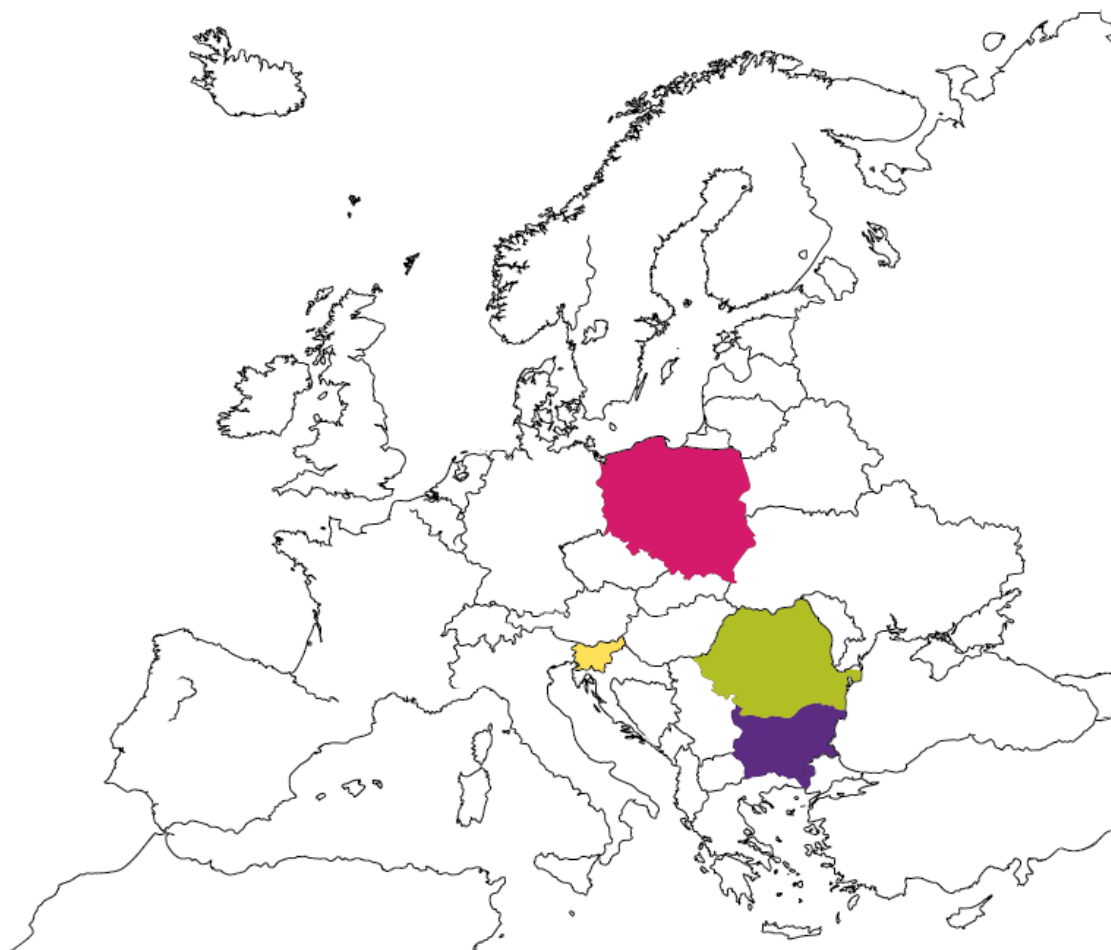
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.en>

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru modul în care vor fi folosite informațiile conținute în ea.

Cuprins

1. I INTRODUCERE	4
1.1 Resurse ascunse	4
1.2 Unde ne aflăm în prezent în ceea ce privește alfabetizarea financiară	5
1.3 Cine poate ajuta?	8
1.4 Instrumentele necesare pentru predarea cursurilor de educație financiară	9
2. I ABORDĂRILE PARTENERILOR DE PROIECT (BULGARIA, POLONIA, ROMÂNIA, SLOVENIA) - SFATURI PENTRU MULTIPLICAREA MODELULUI	25
2.1 Ideea implementării - pregătirea cursurilor pentru bibliotecari și pentru utilizatorii bibliotecii	25
2.2 Ce am realizat? - câteva date, descrierea procesului (rezumat)	25
2.3 Lecții pentru țările partenere, biblioteci și utilizatori	42
2.4 De ce mai avem nevoie? - Planuri și recomandări	43
3. I ORGANIZAREA CURSURILOR DE EDUCAȚIE FINANCIARĂ ÎN BIBLIOTECĂ: MULTIPLICAREA MODELULUI - RECOMANDĂRI ȘI SUSTENABILITATE	45
3.1 Bune practici și provocări	45
3.2 Recomandări privind introducerea cursurilor de educație financiară în bibliotecă	52
3.3 Beneficii pentru partenerii FINLIT și bibliotecile din cele 4 țări	53
3.4 Noi valori pentru Europa și Uniunea Europeană	57
3.5 Cum se poate continua proiectul	58

1 | INTRODUCERE

Educația financiară este una dintre competențele cheie ale secolului XXI. Ea este definită în mod obișnuit ca o combinație de cunoștințe și abilități financiare care ajută oamenii să înțeleagă riscurile și oportunitățile financiare, să ia decizii raționale și informate, să știe unde să obțină ajutor și să fie capabili să ia măsuri eficiente pentru a-și spori veniturile. Ca să cităm cuvintele secretarului general al OCDE - „educația financiară este fundamentală pentru bunăstare, antreprenoriat, mobilitate socială și creștere favorabilă incluziunii”.

Un sondaj global realizat în urmă cu câțiva ani (S&P's 2015, www.FinLit.MHFI.com) arată că rata de alfabetizare financiară variază foarte mult în Uniunea Europeană. În medie, 52% dintre adulți sunt competenți din punct de vedere financiar, iar înțelegerea conceptelor financiare este cea mai mare în Europa de Nord. În Europa Centrală și de Sud, nivelul este mult mai scăzut. De exemplu, în Polonia și Slovenia, rata de alfabetizare se situează în jurul valorii de 40%, în timp ce în Bulgaria doar 35% dintre adulți au competențe financiare, iar în România doar 22%.

Sondajul privind nivelul de cunoaștere și înțelegere a unor noțiuni legate de bani realizat de Banca Națională a Poloniei în aceeași perioadă (www.nbportal.pl) arată că 67% dintre polonezii cu vârsta de peste 15 ani declară că este nevoie de educație economică și financiară la un nivel de bază, de competențe de bază (cu 6% mai mult decât în 2012). Alți 27% au nevoie să își aprofundeze cunoștințele în materie de economii, gestionare a banilor, gestionarea bugetului familial. Situația nu este diferită în România și Bulgaria (a se vedea sondajul național al Alfa Research privind educația financiară în rândul populației bulgare - <http://siteresources.worldbank.org>). Această realitate necesită noi cunoștințe legate de finanțe și de gestionarea rațională a acestora, necesită abilități practice de viață și capacitatea de a le aplica zilnic.

Deși există diverse canale de transmitere a cunoștințelor și competențelor financiare destinate copiilor și adolescenților (subiectele financiare sunt incluse în programa școlară sau în activitățile extracurriculare), oferta pentru adulți este redusă. Vorbim de cursuri sporadice, de standarde diferite, care nu sunt disponibile tot timpul, desfășurate de obicei în mod neregulat. Și totuși, adulții sunt cei care iau zilnic decizii financiare semnificative. În plus, toate studiile menționate mai sus indică faptul că nivelul de alfabetizare digitală scade odată cu vârsta și este mai scăzut în zonele rurale și în orașele mici. Lipsa de alfabetizare digitală este un obstacol major pentru aceste două grupuri, deoarece cele mai multe servicii bancare sunt disponibile online.

Pentru a face față acestor provocări, activitățile din cadrul proiectului FINLIT au fost planificate pentru a crea un model de ofertă de educație financiară gratuită pentru adulții fără pregătire financiară și fără experiență profesională în domeniu și, astfel, pentru a sprijini îmbunătățirea cunoștințelor financiare ale adulților din patru țări din Europa Centrală și de Est.

În modelul FINLIT, s-a ținut cont, în primul rând, de aspectele legate de atragerea populației locale către cursurile de educația financiară, în special în orașele mici, de adaptarea curriculumului la nevoile și așteptările utilizatorilor finali și de folosirea resurselor disponibile la nivel local, trecute uneori cu vederea.

1.1 Resurse ascunse

Bibliotecile reprezintă adesea singurele centre de educație non-formală pentru adulți în comunitatea locală (în special în orașele mici și în zonele rurale). Ele sunt uneori menționate ca fiind „al treilea spațiu” în cadrul comunității, imediat după propria casă și locul de muncă. Prin urmare, bibliotecile fac

toate eforturile pentru a satisface nevoile și așteptările comunităților pe care le cunosc bine, deoarece bibliotecarii se bucură de o mare încredere din partea comunității.

Bibliotecile publice sunt practic singura rețea de instituții culturale ale căror servicii și dotări sunt disponibile pentru toți locuitorii din orașele mici și din zonele rurale, nu doar din marile orașe. Acestea sunt instituții populare și recunoscute pe întregul teritoriu al celor patru țări participante la proiect (peste 3.000 de biblioteci în Bulgaria, 8.200 în Polonia, aproape 3.000 în România și 58 de biblioteci cu 269 de puncte de împrumut în Slovenia). Bibliotecile publice sunt instituții de învățare pe tot parcursul vieții și oferă o varietate de servicii educaționale accesibile tuturor sectoarelor societății.

În plus, bibliotecile care au participat la Programul Global Libraries în perioada 2008-2013 din Polonia (3.808 biblioteci), România (2.280 de biblioteci) și Bulgaria (960 de biblioteci) sunt dotate cu echipamente TIC, iar bibliotecarii sunt instruiți pentru a oferi utilizatorilor servicii inovatoare cu ajutorul calculatorului, de exemplu în probleme de sănătate sau care țin de găsirea unui loc de muncă. În unele orașe mici din cele trei țări, bibliotecile sunt încă singurul loc cu acces gratuit la internet și cu echipamente TIC moderne. Proiectul FINLIT exploatează acest potențial de învățare pe tot parcursul vieții.

1.2 Unde ne aflăm în prezent în ceea ce privește alfabetizarea financiară?

Înainte de începerea activității efective de pregătire și dezvoltare a unui model pentru un program de educație financiară în bibliotecile publice, partenerii FINLIT au realizat o evaluare generală a programelor de educație financiară existente în țările lor - acele programe și inițiative educaționale care au loc în afara bibliotecilor publice.

Următorul pas în evaluarea stadiului în care se găsește educația financiară în țările partenere a fost să analizăm bibliotecile publice și experiențele acestora în materie de educație financiară. În acest scop, a fost realizat un sondaj privind programele de educație financiară din bibliotecile publice din țările partenere FINLIT. În prima jumătate a anului 2019, partenerii proiectului FINLIT au realizat un chestionar pentru a stabili starea reală a programelor de educație financiară din bibliotecile lor publice. Fiecare partener a diseminat chestionarul prin intermediul rețelei sale de biblioteci publice și apoi a colectat și analizat rezultatele sondajului din țara sa, în perioada martie - mai 2019. Studiul a utilizat 1KA, o aplicație open source pentru sondaje online, dezvoltată de Centrul de Informatică Socială din cadrul Facultății de Științe Sociale, Universitatea din Ljubljana, Slovenia. Chestionarul a fost tradus în cele patru limbi ale partenerilor și a fost adaptat la specificul rețelelor naționale de biblioteci publice ale partenerilor de proiect. Un rezumat care conține rezultatele și concluziile chestionarului în cele 4 țări partenere este prezentat mai jos.

Conform chestionarului, bibliotecile publice din toate țările partenere au descoperit că există un interes uriaș în rândul comunității pentru creșterea nivelului de educație financiară. Bibliotecile au legături foarte strânse cu comunitatea locală și sunt la curent cu nevoile de informare și cunoaștere ale membrilor comunității. De mai mulți ani, acestea oferă diferite tipuri de educație non-formală prin diverse cursuri și activități, iar în calitate de furnizori principali de informații îndeplinesc un rol important în educația non-formală a utilizatorilor lor. Au experiență în lucrul cu diferite grupuri țintă și toți bibliotecarii sunt profesioniști cu un nivel de educație ridicat, incluși programe educaționale sau de perfecționare profesională. Misiunea bibliotecii publice este de a răspunde nevoilor de informare ale utilizatorilor săi. Una dintre aceste nevoi este educația financiară.

Proiectul FINLIT reprezintă un răspuns la nevoile utilizatorilor bibliotecilor publice. Decizia de a ne adresa persoanelor în vârstă (+55 de ani) a venit din diferite motive:

- În țările Uniunii Europene au loc numeroase schimbări legate de digitalizarea serviciilor financiare și administrative. Atunci când au devenit membre ale UE, toate țările partenere au

trebuit să se adapteze la cerințele UE, ceea ce a avut un impact important asupra sectoarelor financiare naționale. Investițiile străine și noile produse financiare necesită o cunoaștere în detaliu și informații de încredere pentru a putea fi utilizate optim.

- Persoanele mai în vârstă întâmpină dificultăți în utilizarea noilor tehnologii digitale și în a înțelege schimbările care au loc în țările lor.
- Utilizatorii mai în vârstă, majoritatea pensionari, nu sunt la curent cu ultimele modificări și schimbări din sectorul financiar. Aceștia au nevoie de informații suplimentare, în special în domeniul protecției consumatorilor, al serviciilor bancare online și al moștenirii.
- Partenerii de proiect au avut experiențe foarte diferite în domeniul educației financiare și împărtășirea acestora ar fi foarte valoroasă pentru ceilalți parteneri.
- Modelele educaționale dezvoltate în cadrul proiectului FINLIT ar putea fi extinse la alte grupuri țintă din cadrul bibliotecilor publice.

În Bulgaria, 233 de biblioteci din 2.497 au participat la sondaj. Analiza răspunsurilor a arătat că doar 12 biblioteci au organizat cursuri sau alt tip de pregătire în domeniul educației financiare. O singură bibliotecă a avut un program anual de educație financiară, 8 biblioteci au desfășurat cursuri de educație financiară ca parte a altor inițiative educaționale, în timp ce 3 biblioteci au desfășurat astfel de cursuri pentru utilizatorii lor doar o singură dată. Aproximativ 94% dintre respondenții bulgari au fost biblioteci fără experiență în domeniul cursurilor de educație financiară. Acestea recunosc necesitatea acestui tip de pregătire pentru utilizatorii lor și 88% dintre ele au fost interesate să participe la cursuri de pregătire pentru traineri în domeniul educației financiare. 20% dintre biblioteci au declarat că nu au fost în măsură să organizeze acest tip de cursuri din cauza lipsei de experiență, a lipsei de resurse etc.

În toate bibliotecile care au organizat cursuri de educație financiară, aceste cursuri au reprezentat inițiativa bibliotecii. Un sfert dintre cursuri au fost organizate de experți în finanțe și educație din afara bibliotecii (bănci, companii de asigurări, mass-media, școli și ONG-uri) și găzduite de bibliotecă. Cursurile au fost organizate în cea mai mare parte pentru utilizatorii cu vârsta sub 16 ani și cei peste 50 de ani. Rareori s-au organizat cursuri pentru persoanele de vârstă mijlocie și pentru tineri.

Conținutul cursurilor a inclus subiecte de bază. O parte dintre subiecte au fost tratate mai aprofundat: gestionarea bugetului, economiile, creditele/împrumuturile, investițiile și depozitele bancare.

În Polonia, 127 de biblioteci au răspuns la sondaj. Cele mai multe dintre acestea erau situate în zone rurale sau semi rurale (61%) sau în orașe mici. Cele mai multe dintre ele (53%) au declarat că au avut unele experiențe cu educația financiară datorită unui proiect anterior implementat de FRSI („Despre finanțe... în bibliotecă”). Se pare că acest proiect a avut un impact profund în conceperea și implementarea cursurilor de educație financiară de către aceste biblioteci.

Cursurile au fost organizate ca pregătire individuală sau ocazională. Trainerii au fost în principal bibliotecari (74%) și experți în educație financiară (41%). În cea mai mare parte, organizarea acestor cursuri a fost încredințată altor instituții, cum ar fi ONG-uri, instituții publice și companii private. Grupurile țintă au fost în principal persoane cu vârsta peste 55 de ani (73%) și mai puțin de 20% persoane cu vârsta cuprinsă între 45 și 54 de ani și mai tinere de 15 ani. Nici în Polonia nu au fost incluși în acest tip de educație tinerii și persoanele de vârstă mijlocie (17-45 de ani). 3% dintre bibliotecile au oferit cursuri de educație financiară pentru grupurile marginale (romi).

Subiectele abordate la nivelul de bază și avansat au fost: gestionarea bugetului, economii, securitate, datorii și împrumuturi, asigurări. Deosebit de populare au fost subiectele legate de investiții și antreprenariat.

Cele mai multe dintre bibliotecile chestionate (aproximativ 75%) au observat nevoia de pregătire în domeniul educației financiare în comunitățile lor și s-au arătat interesate și încrezătoare în organizarea

acestui tip de cursuri. Ele consideră că aceste cursuri ar trebui organizate pentru adulți și tineri sub 16 ani.

În România au răspuns la sondaj 122 de biblioteci publice (5,53%) din 2.207 și 24 de biblioteci județene din 41. Aproape jumătate dintre biblioteci erau situate în zone rurale, ca și în cazul Bulgariei și Poloniei.

Aproximativ jumătate dintre bibliotecile care au completat chestionarul au organizat cursuri de educație financiară. Acestea au fost sub formă de sesiuni de informare financiară (30%) la cererea utilizatorilor sau propuse de bănci. O treime din bibliotecile au organizat o sesiune de formare, iar o altă treime au oferit cursuri lunare și anuale în cadrul programului Biblionet (*IQ Money* și *Net Money*), iar 15% au organizat ocazional cursuri la propunerea băncilor.

Modelele de cursuri au variat foarte mult, de la cursuri online, workshopuri, cursuri în format fizic, jocuri educaționale, videoconferințe, webinarii și coaching etc. Cei mai mulți dintre trainerii au fost bibliotecari (90%) și experți din bănci, companii de asigurări și alte entități (ONG-uri, companii private și altele).

În România, bibliotecile care au organizat cursuri de educație financiară au încercat să acopere diferite grupuri țintă (până la 16 ani, 17-24, 25-29, 30-44, 45-54 și 55+). 5% dintre bibliotecile care au completat chestionarul au oferit cursuri de educație financiară grupurilor marginale (romi).

Temele abordate în cadrul programelor de educație financiară au fost: gestionarea bugetului personal, economiile, credite - împrumuturi, investiții - depozite bancare, asigurări, finanțe și securitate, antreprenoriat și altele.

Dintre bibliotecile care au organizat cursuri de educație financiară, 73% au răspuns că sunt interesate să ofere astfel de cursuri și în viitor. Principalele griji exprimate au fost lipsa de experți și lipsa de resurse. În România au existat 74 de biblioteci care nu au organizat niciun fel de educație financiară, dar majoritatea acestora (61%) au observat necesitatea acestui tip de educație în rândul utilizatorilor lor. Tinerii și persoanele de vârstă mijlocie sunt considerate grupuri țintă importante pentru cursuri de educație financiară.

În Slovenia, toate bibliotecile publice (48 centrale și 10 regionale) au răspuns la chestionar. Dintre acestea, doar 8 biblioteci (14%) au organizat deja cursuri de educație financiară. Doar șapte dintre ele ar repeta acest lucru. Cursurile au fost cel mai des predate de experți externi, iar într-o singură bibliotecă cursul a fost organizat de un bibliotecar.

Grupurile țintă au cuprins de la persoane de vârstă mijlocie la persoane în vârstă (30-44, 45-54 și +55 ani). Doar în două cazuri grupul țintă a fost format din tineri cu vârsta sub 16 ani. Bibliotecarii consideră că aceste cursuri sunt necesare pentru grupuri marginale, cum ar fi șomerii, imigranții, populațiile din mediul rural, romii și alte grupuri sociale.

Cursurile au acoperit subiecte la un nivel de bază. Cele mai frecvente subiecte au fost: economiile, finanțele și securitatea, investițiile, gestionarea bugetului personal, precum și împrumuturile și antreprenoriatul.

Doar o singură bibliotecă publică și-a exprimat interesul clar pentru organizarea de cursuri în domeniul educației financiare. Dintre toate bibliotecile publice din Slovenia, doar 35 au fost capabile să organizeze cursuri de educație financiară, dar au fost îngrijorate de lipsa experților și a resurselor.

Chestionarele efectuate în cele 4 țări partenere au arătat că cel mai mare interes pentru educația financiară a fost manifestat de bibliotecile din zonele rurale sau semi-rurale. Bibliotecile care au beneficiat de un anumit tip de cursuri în domeniul educației financiare au cooperat în principal cu

experți externi de la bănci, birouri de asigurări, ONG-uri și alte entități. Din cauza lipsei de experiență și de cunoștințe, bibliotecarii nu s-au simțit suficient de încrezători pentru a organiza cursuri de educație financiară în bibliotecile lor. Cu toate acestea, toate bibliotecile care au completat chestionarul au remarcat că este nevoie de cursuri de educație financiară în comunitatea pe care o deservesc.

Grupurile țintă au variat de la o țară la alta. Cele mai multe programe de educație financiară s-au adresat tinerilor sau persoanelor în vârstă, cu excepția Sloveniei. De asemenea, subiectele au fost foarte asemănătoare în toate țările partenere.

Raportul de evaluare preliminară din care au fost extrase rezultatele de mai sus este disponibil în limba engleză pe platforma finlit.eu : <https://finlit.eu/edu/mod/page/view.php?id=6>

1.3 Cine poate ajuta?

Deși bibliotecile publice sunt singurele centre de educație non-formală în comunitățile locale (în special în orașele mici și în mediul rural), subiectele legate de educația adulților sunt absente din pregătirea formală a bibliotecarilor. Bibliotecarii care îndeplinesc rolul de traineri sunt adesea persoane autodidacte, fără certificate și calificări în domeniul educației adulților. În același timp, ei sunt foarte bine pregătiți (de exemplu, în Polonia, acesta este cel mai bine educat grup profesional) și demni de încredere. Recunoașterea obținută pentru implicarea lor în comunitate, respectul și popularitatea le sporesc încrederea în sine și îi mobilizează pentru acțiune. Astfel, ei sunt „agenți naturali ai educației”, inspirând populația și utilizatorii bibliotecii să își atingă obiectivele de dezvoltare personală și profesională.

În ultimii ani, mulți bibliotecari din țările partenere din cadrul proiectului FINLIT au beneficiat de pregătire suplimentară pentru a furniza servicii care să răspundă nevoilor utilizatorilor (de exemplu, utilizarea calculatorului în domeniul sănătății, culturii, găsirii unui loc de muncă, managementului instituțiilor culturale). Acest lucru a fost realizat în Bulgaria, Polonia și România prin intermediul programului Global Libraries, iar în Slovenia prin diverse cursuri de perfecționare profesională pentru bibliotecari. De ani de zile, bibliotecarii desfășoară activități educaționale pentru utilizatorii adulți ai bibliotecii, venind în întâmpinarea așteptărilor și nevoilor comunității locale (de exemplu, cursuri de inițiere în utilizarea calculatoarelor). Așa a ajuns educația financiară în bibliotecile din Polonia - în cadrul unui sondaj privind nevoile utilizatorilor realizat în cadrul Programului de Dezvoltare a Bibliotecilor, respondenții adulți au recunoscut că nu au cunoștințe financiare și că ar dori să le dobândească în bibliotecă. Acest lucru a dat naștere proiectului „Despre finanțe... în bibliotecă” (2012), care a fost utilizat ulterior în derularea și implementarea proiectului FINLIT.

Cu toate acestea, cu excepția experienței existente în Polonia, a proiectelor de pionierat din România și a pașilor mici din Bulgaria sau Slovenia, puține sunt bibliotecile care au oferit utilizatorilor adulți cursuri clar structurate și organizate de educație financiară. Sunt necesare eforturi suplimentare în acest domeniu, iar această nevoie este forța motrice din spatele proiectului nostru.

Obiectivul principal al proiectului FINLIT a fost acela de a oferi un model de educație financiară care să poată fi implementat în orice bibliotecă publică. Majoritatea bibliotecarilor din bibliotecile publice nu au suficientă încredere pentru a organiza astfel de cursuri din cauza lipsei de cunoștințe. Modelul educațional dezvoltat în cadrul proiectului FINLIT este menit să ghideze bibliotecarii traineri atât prin conținutul cursurilor de educație financiară, cât și cu ajutorul unor planuri de lecție pentru fiecare modul din curs. Efortul bibliotecarilor ar fi așadar foarte mic și dat fiind conținutul bogat al platformei Moodle, aceștia vor putea desfășura cursurile pentru diverse grupuri țintă de utilizatori.

Competențele pe care bibliotecarii - traineri le vor dobândi în timpul și în urma proiectului FINLIT sunt:

- vor dobândi cunoștințe financiare la nivel de bază și avansat,
- vor învăța cum să predea utilizatorilor adulți,
- vor dobândi cunoștințe despre învățarea mixtă,
- vor învăța cum să predea cursuri atât online, cât și în sala de curs,
- folosind planurile de lecție pentru modulele din cadrul cursului, aceștia vor căpăta mai multă încredere în calitate de traineri și îndrumători pentru utilizatorii lor care doresc cursuri de educație financiară.

Acest tip de curs de educație financiară, bine structurat și sistematizat, este implementat pentru prima dată în Bulgaria, România și Slovenia. Polonia are deja o serie de experiențe foarte reușite în domeniul educației financiare. Rezultatul modelului educațional FINLIT și conținutul cursului de alfabetizare financiară sunt rezultatul muncii și experienței mai multor experți, dar și al unor abordări și metode diferite.

Până în prezent, toți bibliotecarii și bibliotecile publice care au luat parte la cursurile FINLIT au apreciat eforturile investite în proiectul FINLIT și au considerat utile toate modulele din curs. Bibliotecarii cred că aceste cursuri pot aduce beneficii și pot contribui la bunăstarea utilizatorilor.

Multe biblioteci au inclus cursurile FINLIT în programele lor educaționale. Colaborarea dintre partenerii FINLIT va continua și după încheierea proiectului, prin utilizarea unei platforme comune, finlit.eu, și prin schimburi de experiență, sprijinind astfel implementarea cursurilor de educație financiară în bibliotecile din cele patru țări.

1.4 Instrumente necesare pentru predarea cursurilor de educație financiară în bibliotecă

- Traseul de învățare FINLIT pentru bibliotecarii - traineri

Bibliotecile publice sunt centre locale de cultură, informare și educație. În orașele mici și în zonele rurale, acestea sunt, de obicei, singurele instituții deschise și accesibile pentru toate grupurile din comunitatea locală. Rețeaua lor este atât de dens construită încât nu ocolește nici măcar orașele foarte mici. În multe zone, acestea sunt singurele **centre de educație non-formală disponibile pentru adulți**.

Venind în întâmpinarea nevoilor utilizatorilor, bibliotecarii acționează ca traineri pe plan local, deși pregătirea lor de bază nu cuprinde subiecte legate de educația adulților. Aceștia educă utilizatorii în multe domenii, venind în ajutorul lor nu numai în ceea ce privește nevoile culturale, ci și în ceea ce privește viața profesională, sănătatea sau gestionarea bugetului gospodăriei. Astfel, bibliotecarii sunt de cele mai multe ori autodidacți, fără a avea calificările oficiale pentru a lucra în domeniul educației adulților. Aceștia sunt bine pregătiți în domeniul gestionării informațiilor și au câștigat încrederea și respectul comunității datorită cunoștințelor și angajamentului lor față de comunitate.

Cu toate acestea, activitatea într-o societate bazată pe cunoaștere prezintă noi provocări pentru bibliotecari. Utilizatorii de zi cu zi se confruntă cu tehnologii de informare și comunicare din ce în ce mai specializate, pe care trebuie să le folosească pentru a accesa servicii care sunt din ce în ce mai mult disponibile doar prin intermediul internetului. Educația financiară, în special, este un domeniu complex, care nu poate fi ignorat, deoarece gestionarea finanțelor proprii nu poate fi eliminată din

viața noastră de zi cu zi. Pentru a stăpâni aceste noi cunoștințe, comunitatea apelează - ca întotdeauna - la bibliotecari și la bibliotecă.

Seria de cursuri de pregătire pentru bibliotecarii - traineri dezvoltată în cadrul proiectului FINLIT a fost creată ca răspuns la nevoile bibliotecarilor de a-și consolida competențele și cunoștințele privind educația adulților și acumularea de cunoștințe financiare pentru a răspunde cu încredere și profesionalism nevoilor și așteptărilor comunității locale. Seria include atât cursuri online și în format hibrid, cât și sesiuni de studiu individual pe platforma finlit.eu.

Elementele ciclului de pregătire pentru bibliotecarii

1. Educație financiară pentru bibliotecarii - traineri

Înainte de a le preda utilizatorilor bibliotecii, se recomandă ca bibliotecarii să urmeze cele două cursuri de educație financiară, fiecare având 6 module (un nivel de bază și un nivel avansat). Acestea sunt aceleași cursuri de educație financiară pe care bibliotecarii le vor folosi pentru a instrui utilizatorii, dar scala de evaluare este mai ridicată. Pentru a-și îndeplini cu succes rolul de traineri, bibliotecarii trebuie să aibă cunoștințe suficiente. Cursurile financiare sunt descrise detaliat în programul FINLIT pentru utilizatori. FINLIT Program - <https://finlit.eu/edu/mod/page/view.php?id=1855>

2. Pregătirea trainerilor (ToT)

În această etapă, bibliotecarii învață ce metode să folosească când predau adulților, cu ce provocări s-ar putea confrunta și cum să-și dezvolte competențele de trainer. Cursul ar trebui ținut de traineri cu experiență în predarea cursurilor pentru adulți și la curent cu activitatea bibliotecilor. Programul de pregătire pentru bibliotecarii - traineri are mai multe componente:

- 2.1 **Curs de pregătire pentru traineri** Curs online format din 6 module
- 2.2 **Materiale ajutătoare pentru cursul de pregătire pentru traineri (în format fizic, în sală)** (8 sesiuni de formare x 90 minute) - dacă biblioteca hotărăște să organizeze aceste cursuri pentru bibliotecari în format fizic, în sală.
- 2.3 **Sesiuni de formare online: sfaturi și instrumente** - curs online, creat ca răspuns la nevoia bibliotecarilor de a extinde oferta de cursuri online a bibliotecii. Acest curs este recomandat nu numai trainerilor aflați la început de drum, ci și pentru cei aflați în căutare de surse de inspirație pentru predarea online a cursurilor pentru adulți, prin metode active.

**Curs online de
pregătire pentru
traineri**

Citește mai mult »

**Materiale ajutătoare
pentru cursul de
pregătire pentru
traineri (format fizic, în
sală)**

Citește mai mult »

**Sesiuni de formare
online: sfaturi și
instrumente**

Citește mai mult »

3. Pregătirea cursurilor de alfabetizare financiară la bibliotecă

Cu gândul la bibliotecarii care intenționează să predea cursuri de alfabetizare financiară, am pregătit **12 planuri de lecție** adaptate la conținutul modulelor de educație financiară FINLIT. Planurile de lecție sunt concepute pentru desfășurarea cursurilor în formula hibridă (blended learning), în format fizic și online.

Astfel, pe platforma finlit.eu veți găsi materiale care vin în ajutorul bibliotecarilor dispuși să învețe cum să procedeze ca traineri de educație financiară pentru utilizatorii adulți ai bibliotecii. Materialele sunt disponibile în 5 limbi (engleză, bulgară, poloneză, română și slovenă), în mod gratuit.

Conținutul cursului, sau ce vor învăța bibliotecarii?

Conținutul cursurilor este bogat și prezentat în mod atractiv. Avem grafice și tabele, exerciții pentru cursanți, rezumate, teste de evaluare. De asemenea, avem trimiteri la resurse externe - articole, materiale video și audio. Modulele sunt adaptate la cunoștințele și competențele persoanelor care nu au o pregătire autorizată de trainer (formator), dar care lucrează deja cu adulții, prin moderarea unor întâlniri în cadrul cluburilor de lectură sau a altor activități de bibliotecă. După ce ați terminat cursul cu un anumit punctaj, veți primi un certificat de absolvire.

ToT pentru bibliotecarii - traineri (2.1)

ToT (prescurtarea pentru *training of trainers*) se referă la pregătirea trainerilor.

Urmând acest curs, bibliotecarii pot atinge următoarele obiective:

- își îmbogățesc cunoștințele privind educația adulților și stilurile de învățare;
- învață cum să creeze situații de învățare;
- descoperă instrumente și tehnici în sprijinul educației adulților și cum să le pună în practică;
- învață care este rolul unui trainer.

Cursul cuprinde 6 module și un test de evaluare final:

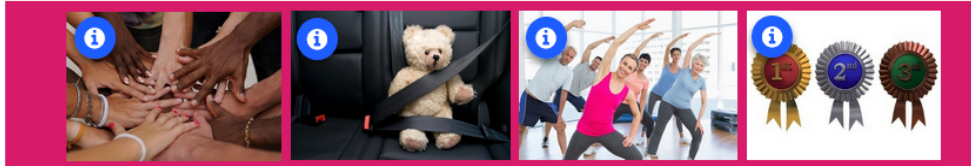
1. Cum învață adulții?
2. Introducere în facilitare
3. Soluții simple pentru mai multă implicare
4. Soluționarea conflictelor
5. Instrumente online utile pentru trainerii de educație financiară
6. Codul de etică pentru trainerii (formatorii) de educație financiară

Mai jos aveți câteva exemple din aceste module:

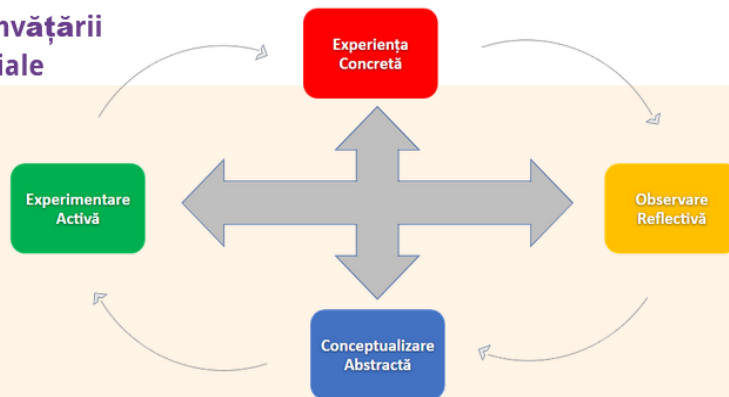
Elementele unei situații de învățare

Ce condiții trebuie îndeplinite pentru a construi o situație de învățare?

Dă click pe imagini pentru a afla.

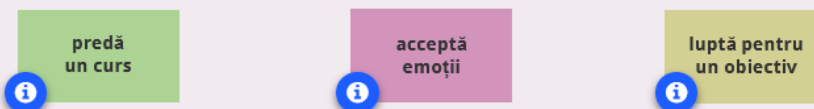
Modelul Învățării Experiențiale

Sursa: Alice Y. Kolb, David A. Kolb, The Kolb Learning Style Inventory 4.0: Guide to Theory, Psychometrics, Research & Applications, Experience Based Learning

Ce este un facilitator?

Un facilitator este o persoană care ajută un grup să își atingă obiectivul. În cazul de față – atingerea unui obiectiv educațional. Ce face mai exact un facilitator? Dă click pe fiecare căsuță pentru a descoperi ce se ascunde sub cele trei caracteristici.

Pune întrebări

Cea mai ușoară tehnică de implicare a cursanților. Și cea mai necesară. După ce cursanții încheie modulul de pregătire online, invită-i la activități offline - și pune-le o întrebare. Dacă ai de prezentat anumite informații, termini cu prezentarea și ... le pui întrebări.

Le ceri o părere, o soluție, un răspuns corect, informații lipsă, experiențe, emoții. Așa le menții trează atenția, le crești nivelul de energie, le mărești gradul de implicare. Cursanții se simt invitați să participe activ și se simt importanți în procesul educațional.

Să pui întrebări pare atât de simplu încât unii oameni cred că este floare la ureche.

Fals. Vezi ce experiențe au avut Mihai și Ana cu pusul de întrebări. Dă click pe fiecare personaj pentru a-i citi povestea.

Munca în echipe

Munca în echipe de câte 3-5 persoane este o tehnică populară folosită pe durata activităților educative. Practic – dacă dispui de suficient spațiu – e ușor. Totuși, gândește-te cum o vei folosi – ai cel puțin două opțiuni. Dă click pe cele două pătrățele pentru a le descoperi.

1

Fiecare grup îndeplinește aceeași sarcină – de exemplu, întocmește o listă cu avantajele economiilor obișnuite, urmând ca fiecare grup să prezinte rezultatele activității sau să le discute.

2

Fiecare grup îndeplinește o parte diferită dintr-o sarcină, de exemplu un grup întocmește o listă cu avantajele economiilor obișnuite, un alt grup – o listă cu dezavantaje, un al treilea grup – o listă cu pașii de urmat pentru a realiza economii. La final, roadele activității sunt adunate într-un tot unitar, ca rezultat al muncii întregului grup.

Soluții simple pentru mai multă implicare

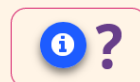
Munca individuală

Ce este munca individuală? Fiecare cursant primește o sarcină pe care trebuie să o îndeplinească de unul singur, pe cont propriu.

Sarcina poate fi completarea unui chestionar, un răspuns la o întrebare deschisă, realizarea unei activități.

Ce avantaje prezintă această tehnică? În primul rând, le permite cursanților să rezolve o problemă pe cont propriu, fără contribuția celorlalți din grup.

Întrebare: ești sigur că este o tehnică recomandată pentru cursuri de educație financiară? Gândește-te bine și apoi dă click pe semnul întrebării pentru a descoperi răspunsul.

Tipuri de conflicte

Cea mai cunoscută tipologie a conflictelor o reprezintă așa-zisele conflicte ale lui Moore. Acest mediator și moderator american este autorul unor sisteme de soluționare a conflictelor, pe care le-a împărțit în 5 categorii.

Dă click pe fiecare element al graficului pentru a descoperi ce se ascunde sub numele tipurilor de conflict.

Cauzele conflictelor

Strategia orientată spre compromis

asociată în mod curent cu zebra sau cu vulpea

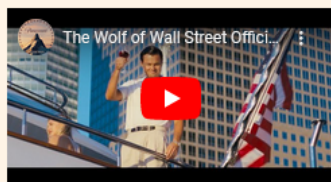
Strategia orientată spre compromis impune ca ambele părți să lase de la ele pentru a ajunge la o soluție acceptabilă.

Această strategie predomină în conflictele în care părțile dețin poziții de autoritate similare. Proprietarii de afaceri folosesc des această strategie pe durata negocierilor cu alte firme, când fiecare parte are ceva de pierdut, cum ar fi clienți sau servicii.

Filme

„Lupul de pe Wall Street”, „Brokerii apocalipsei” sau „În căutarea fericirii”? Pe care dintre aceste filme le vei alege la cursul de educație financiară?

Nu te gândi să pui tot filmul, fiindcă nu ai nici timp și (probabil) nici autorizație, dar de ce să nu le arăți cursanților un fragment de câteva minute care să ilustreze tipuri de fonduri de investiții, sistemul financiar global sau cum se obține independența financiară?

Regula nr. 3

Bibliotecarul nu acționează ca un expert în finanțe pe durata cursului. El nu trebuie să răspundă la întrebări pe teme financiare.

Materiale ajutătoare pentru cursul de pregătire pentru traineri (în format fizic, în sală) (2.3)

Obiective

- dezvoltarea competențelor de facilitare ale trainerilor FINLIT,
- reîmprospătarea cunoștințelor trainerilor FINLIT despre educația adulților, metode de implicare a cursanților și aspecte etice ale cursului,
- familiarizarea trainerilor FINLIT cu platforma noastră ca instrument de lucru.

Agenda de lucru cuprinde 8 sesiuni de formare de câte 90 de minute fiecare:

1. Introducere în curs
2. Cunoașteți-vă utilizatorii și ce nevoi au aceștia
3. Asumarea angajamentelor și soluționarea situațiilor dificile
4. Întrebările și alte instrumente utile în comunicare
5. Practicarea competențelor de facilitare
6. Practicarea competențelor de facilitare
7. Practicarea competențelor de facilitare
8. Platforma online și rezumatul cursului

O schiță a cursului:

1. Cum identificăm nevoile utilizatorilor cu privire la educația financiară - profilul comunității, evaluarea nevoilor.
2. Verificarea cunoștințelor și competențelor (finanțe personale și TIC) ale potențialilor cursanți: metode și instrumente.
3. Cunoștințele utilizatorilor de TIC - testarea competențelor digitale.
4. Întrunește biblioteca toate condițiile necesare pentru a organiza cursuri: personal, spațiu, dotări etc.?
5. Metode pentru formarea grupurilor de cursanți.
6. Introducere în facilitare - rolul facilitatorului.

7. Promovarea noului serviciu oferit de bibliotecă: cursul de alfabetizare financiară pentru adulți. Planificare și metode.
8. Colaborarea cu instituții locale (asociații, firme private, administrație publică locală).
9. Munca în echipă (educația financiară în cadrul activităților bibliotecii, împărțirea sarcinilor în echipa de bibliotecari, desfășurarea cursurilor de alfabetizare financiară în bibliotecă etc.).
10. Situații dificile și soluționarea conflictelor.
11. Monitorizare și evaluare.

De asemenea, am pregătit materiale ajutătoare pentru bibliotecarii - traineri.

Sesiuni de formare online – sfaturi și instrumente (2.4)

Urmând acest curs:

- dobândiți cunoștințe noi cu privire la metodele utilizate în educația online,
- descoperiți mai multe despre cum să creați situații de învățare online,
- aflați ce aplicații recomandă cei care predau cursuri online,
- vă aduceți aminte ce elemente din cursul ținut în sală trebuie integrate în educația la distanță,
- deveniți mai atenți la greșelile simple pe care le puteți face pe durata cursurilor online.

Cursul cuprinde 5 module:

Modulul 1: Introducere și recomandări cheie

Modulul 2: Cum planificăm sesiunea de formare online?

Modulul 3: Aplicații alese pentru a ține sesiunea de formare online. Prezentare generală

Modulul 4: Aplicațiile nu sunt totul - ce altceva trebuie avut în vedere atunci când planificăm sesiunea de formare online?

Modulul 5: Greșeli pe care nu trebuie să le faceți

Urmează câteva exemple din conținutul cursului:

FINANCIAL LITERACY
THROUGH PUBLIC
LIBRARIES

Cum planificăm sesiunea de formare online?

Alfabetizare financiară prin intermediul bibliotecilor publice

Modulul 2

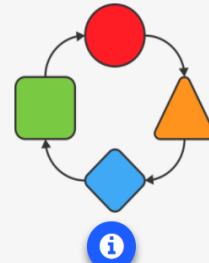
Module 2: How do I schedule online

1 / 36

Recomandări cheie

Înainte de a privi mai îndeaproape aspectele asupra cărora trebuie să ne concentrăm pe durata sesiunii de formare, vom începe cu trei recomandări cheie de care nu trebuie să uităm niciun moment.

La ce se referă acestea?

Key recommendations

7 / 24

Un exercițiu de încălzire

Înainte de a arunca o privire mai atentă la acest tip de aplicație, o întrebare de încălzire:

La ce se folosesc de obicei „tablele albe” în timpul predării online?

Se folosesc în principal pentru a crea lista de prezență.

Acestea pot fi folosite de cursanți pentru a lua notițe în timpul sesiunii de formare.

Înlocuiesc flipchart-urile și oferă spațiu pentru trainer sau cursanți pentru a scrie sau a desena.

Cu ajutorul unei surse suplimentare de lumină, crează o lumină difuză și efecte vizuale mai bune.

Warm-up

14 / 40

Planuri de lecție pentru cursurile de alfabetizare financiară (3)

Planurile de lecție oferă îndrumări cu privire la desfășurarea cursurilor de alfabetizare financiară, atât în sala de curs, în bibliotecă, cât și online, și inclusiv în format hibrid (blended learning).

PLANURI DE LECȚIE

Fișierele de mai jos conțin planuri de lecție (orientative) pentru modulele din curs.

- RO_SCENARIO_MODULE 1_FINANCIAL PLANNING AND PERSONAL BUDGET_BASIC LEVEL.pdf
- RO_SCENARIO_MODULE 2_FINANCIAL SYSTEM_BASIC LEVEL.pdf
- RO_SCENARIO_MODULE 3_CREDITS AND LOANS_BASIC LEVEL.pdf
- RO_SCENARIO_MODULE 4_INSURANCE_BASIC LEVEL.pdf
- RO_SCENARIO_MODULE 5_CONSUMER PROTECTION AND SECURITY_BASIC LEVEL.pdf
- RO_SCENARIO_MODULE 6_CENTRAL BANK_BASIC LEVEL.pdf

DESCARCĂ FOLDERUL

Cum participați în programul FINLIT pentru bibliotecari? – instrucțiuni pentru platforma finlit.eu

1. Înregistrați-vă pe platforma FINLIT - urmați instrucțiunile pentru utilizatori.
<https://finlit.eu/edu/mod/page/view.php?id=42>

Contactați coordonatorul de țară din Bulgaria, Polonia, România, Slovenia, țările partenere din proiectul FINLIT [<https://finlit.eu/edu/mod/page/view.php?id=7>], pentru a discuta despre organizarea de cursuri de alfabetizare financiară în biblioteca voastră.

Cursurile FINLIT sunt gratuite atât pentru utilizatorii bibliotecii, cât și pentru bibliotecari. După parcurgerea cursurilor de pregătire de pe platforma finlit.eu, bibliotecarii vor primi certificate de trainer și vor putea organiza cursuri de alfabetizare financiară în bibliotecile lor. Bibliotecarii nu sunt experți financiari - ei doar facilitează accesul la noi cunoștințe financiare pentru utilizatori.

La terminarea cu succes a cursurilor online, fiecare bibliotecar primește un Certificat de absolvire generat automat de platforma finlit.eu.

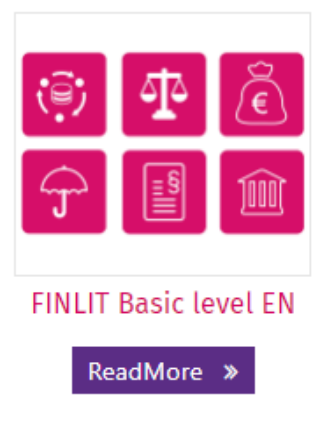
● Cursurile pentru utilizatorii bibliotecii

Alfabetizarea financiară (FINLIT este prescurtarea pentru *financial literacy* = alfabetizare financiară) reprezintă una dintre competențele cheie ale secolului 21. Este o combinație de **cunoștințe financiare**, **abilități** și **comportamente** care ne ajută să luăm decizii financiare corecte pentru a atinge bunăstarea financiară. Indiferent de cât de bine ne administrăm finanțele personale, fie că apelăm la credite sau la asigurări, indiferent de cât de multe știm despre sistemul financiar sau zona euro, câtă experiență avem în ce privește cumpărăturile sau serviciile bancare online, cu toții avem nevoie de mai multe cunoștințe și competențe pentru a ne proteja pe noi și pe familiile noastre într-un mediu financiar foarte complex și modern, mereu în schimbare, în care produsele și serviciile financiare devin tot mai complexe și, uneori, riscante.

Programul FINLIT oferă **cunoștințe**, dezvoltă **competențe** și încurajează **exercițiile practice** - atât online, cât și offline. Se bazează pe învățarea hibridă, combinând sesiunile de formare din sala de clasă cu cursurile online și este oferit prin intermediul bibliotecilor publice, cu ajutorul bibliotecarilor special pregătiți în acest sens. Programul este disponibil în 5 limbi - engleză, bulgară, poloneză, română și slovenă - și cuprinde două nivele - de bază și avansat.

Nivelul de bază cuprinde 6 module:

1. Planificarea financiară și bugetul personal
2. Sistemul financiar
3. Credite și împrumuturi
4. Asigurări
5. Protecția și siguranța consumatorului
6. Banca centrală – numai în poloneză și română

Nivelul avansat cuprinde 6 module:

1. Servicii bancare online
2. Cumpărături online
3. Securitatea finanțelor pe internet
4. Economii și investiții
5. Moștenirea
6. Câștiguri la pensie

Conținutul cursurilor este bogat și prezentat într-un mod atractiv, cu un design profesional și plin de exemple practice, exerciții interactive, sarcini individuale sau de grup, resurse audio-video. Toate modulele au conținutul adaptat în conformitate cu sistemul financiar al fiecărei țări și produsele și serviciile oferite pe piața financiară respectivă.

Iată câteva exemple:

Planificare financiară: pas cu pas

Să-i cunoaștem pe
Ana și Peter.

Peter, 58 și Ana, 56
căsătoriți,
cu două fiice adulte,
proprietarii casei
în care locuiesc.

OBIECTIVE

- ♥ Să cumpere o mașină nouă.
- ♥ Să cumpere un apartament.
- ♥ Să facă o călătorie în jurul lumii.
- ♥ Să pună bani deoparte pentru educația copiilor.
- ♥ Să pună bani deoparte pentru pensionare.
- ♥ Să își facă o asigurare de sănătate.

◀ 25 / 75 ▶

Bugetul simplu: regula 20 - 30 - 50

Cum funcționează?

- Vă împărțiți procentual banii (venitul) în trei categorii pe modelul 50% - 30% - 20%, în loc să vă folosiți de 20 de categorii sau chiar mai multe. Nu folosiți așadar un buget detaliat.
- Procentele pot fi diferite, în funcție de situația fiecăruia, de exemplu 60 - 30 - 10.

50% din venit

**Cheltuieli fixe
(Nevoi).**

Dați click!
pentru a afla
mai multe!

30% din venit

**Cheltuieli flexibile
(Dorințe).**

Dați click!
pentru a afla
mai multe!

20% din venit

**Obiective financiare.
Diferite de la om la om.**

Dați click! pentru a afla mai multe!

◀ 70 / 75 ▶

finlit.eu is now full screen Exit Full Screen (Esc)

Surse și produse de creditare bancare

OFERTA

băncilor conține principalele tipuri de credite pentru populație

CREDITE DE CONSUM: - credit de nevoi personale; - credite online; - overdraft (descoperire de cont); - credit de nevoi personale garantat cu ipotecă; - card de cumpărături (cu posibilitate de plată în rate).	CREDITE PENTRU INVESTIȚII IMOBILIARE: - credit imobiliar-ipotecar; - credit imobiliar pentru proiecte rezidențiale; - credit de tip Noua Casă; - credit imobiliar-ipotecar verde - destinat reducerii consumului de energie.	ALTE TIPURI DE CREDITE: - credit pentru susținerea cheltuielilor de școlarizare destinat studenților; - credit pentru acoperirea cheltuielilor de sănătate (operații, tratamente costisitoare etc.); - credit pentru cumpărare de autoturisme.
---	---	--

◀ 27 / 60 ▶

FINANCIAL LITERACY
THROUGH PUBLIC
LIBRARIES

Servicii bancare online

Alfabetizare financiară prin intermediul bibliotecilor publice

Modul 1, Nivel avansat

» Servicii bancare online
1 / 73 ▶

Test de evaluare

1. Atunci când alegeți o ofertă de asigurare, în primul rând vă ghidați după:

valoarea plății compensației

prețul atractiv al poliței de asigurare

nevoile individuale și posibilitățile financiare ale persoanei asigurate

Instrument de evaluare

69 / 70

Recenziile pozitive ale cumpărătorilor ca credibilitate pentru un magazin online

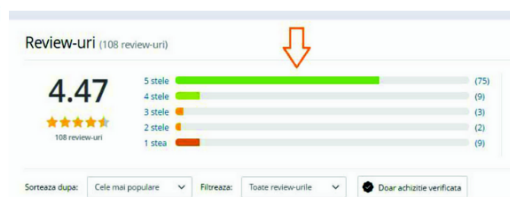

Site-urile care prezintă recenziile clienților pot fi de ajutor în evaluarea credibilității vânzătorului.

Căutați site-uri care oferă recenzii ale altor cumpărători, găsiți apoi un produs recent cumpărat sau pe care doriți să-l cumpărați și citiți evaluările altor clienți.

Verificați:

- Au fost destul de convingătoare recenziile de pe site?
- Ce informații noi despre produs ați aflat citind aceste recenzii?

Recenziile pozitive ale cumpărătorilor ca

49 / 61

Economii și investiții

ECONOMII

Economiile se referă la procesul prin care punem deoparte o parte din venitul nostru, care nu este cheltuit direct pe achiziția de bunuri și servicii. Economii acumulate în timp vor fi folosite în viitor.

Modul în care ne administrăm economiile este un subiect foarte important.

INVESTIȚII

Investițiile se referă la procesul de alocare a resurselor, de regulă bani, cu scopul de a genera un venit sau un profit.

În investiții, riscul și profitul sunt două fețe ale aceleiași monede: riscurile reduse aduc în general profituri reduse, în vreme ce profiturile ridicate sunt de obicei însoțite de riscuri ridicate.

Economii și investiții

9 / 70

Cum urmați cursul?

1. Înregistrați-vă pe platforma - urmați pașii descriși în ghidul pentru utilizatori <https://finlit.eu/edu/mod/page/view.php?id=42>
2. Contactați una dintre bibliotecile publice care oferă cursuri FINLIT și obțineți informații despre cursurile viitoare: <https://finlit.eu/edu/mod/page/view.php?id=7>.
3. Determinați la ce nivel considerați că vă situați și începeți cursul - noi vă recomandăm să începeți cu nivelul de bază și apoi să vă îmbunătățiți cunoștințele trecând la modulele din cadrul nivelului avansat.

Cursurile FINLIT sunt gratuite și predate de bibliotecari - traineri special pregătiți în acest scop, fiind realizate de experți în educație și finanțe pentru a fi puse la dispoziția utilizatorilor prin intermediul bibliotecilor publice.

La terminarea cu succes a unui modul, fiecare utilizator va primi un **Certificat de absolvire** generat automat de program.

2. | ABORDĂRILE PARTENERILOR DE PROIECT (BULGARIA, POLONIA, ROMÂNIA, SLOVENIA) – SFATURI PENTRU MULTIPLICAREA MODELULUI

2.1 Ideea implementării – pregătirea cursurilor pentru bibliotecari și pentru utilizatorii bibliotecii

Programul de pregătire a bibliotecarilor în vederea organizării cursurilor de educație financiară cu utilizatorii adulți ai bibliotecii a fost creat în urma analizării ofertelor și nevoilor de educație financiară din cele patru țări partenere în cadrul proiectului. Acestea au fost, de asemenea, folosite pentru a identifica problemele financiare incluse ulterior în cursurile destinate utilizatorilor adulți ai bibliotecii. Concluziile au fost adunate în raportul deja menționat „Alfabetizare financiară prin intermediul bibliotecilor publice - Raport preliminar de evaluare”, disponibil în limba engleză pe platforma finlit.eu.

Cursurile de pe platforma finlit.eu sunt destinate utilizatorilor adulți ai bibliotecii, persoane care nu au activat în domeniul financiar și care nu au cunoștințe financiare de bază. Parcurgerea acestor cursuri necesită competențe digitale care să permită deschiderea unui browser, utilizarea site-urilor web, crearea de conturi individuale pentru diverse servicii, folosirea unei căsuțe de e-mail.

Programul de cursuri FINLIT oferă cunoștințe, dezvoltă abilități și încurajează exercițiile practice - online și offline. Acesta se bazează pe formatul hibrid (blended learning), care combină instruirea față în față (în sala de curs/clasă) cu predarea online, și este livrat în bibliotecile publice de către bibliotecari special pregătiți în acest sens. Programul este disponibil în 5 limbi - engleză, poloneză, bulgară, română și slovenă - și cuprinde două niveluri - de bază și avansat. Există două cursuri online. Există, de asemenea, planuri de lecție pentru bibliotecarii traineri, cu sfaturi despre cum să desfășoare cursurile atât în sala de clasă, cât și online.

2.2 Ce am realizat? - câteva date, descrierea procesului (rezumat)

Bulgaria

Fundația Global Libraries Bulgaria (GLBF) a implementat proiectul în parteneriat strâns cu Biblioteca Regională din Ruse, singura bibliotecă din Bulgaria care are experiență, chiar și redusă, în domeniul educației financiare pentru adulți. Proiectul pilot a avut loc în regiunea Ruse - o unitate administrativă de mari dimensiuni din nordul Bulgariei. Bibliotecile au fost selectate în urma unei invitații oficiale trimise de Fundația Global Libraries printre membrii rețelei sale de biblioteci din regiune. Toate bibliotecile din cadrul rețelei GLBF sunt dotate din punct de vedere tehnic pentru a putea accesa platforma FINLIT (calculatoare, software, spații pentru cursuri). O atenție specială a fost acordată bibliotecilor publice din orașele mici și din zonele rurale. A fost elaborat un formular de cerere, și toți candidații interesați l-au trimis directorului GLBF.

În evaluarea cererilor au fost luate în considerare următoarele criterii:

- motivația de a lua parte la etapa de pilotare,
- competențe digitale,

- experiență anterioară în domeniul educației adulților.

Au fost selectate 5 biblioteci pentru a lua parte la procesul de pilotare în Bulgaria - o bibliotecă regională și 4 biblioteci de tip *chitalishte*.¹ Bibliotecile *chitalishe* erau situate în zone diferite - una într-un oraș mic și 3 erau biblioteci sătești. 10 bibliotecari au fost pregătiți și certificați ca traineri.

În etapa de pilotare, pregătirea bibliotecarilor din Bulgaria s-a desfășurat în format hibrid. Cursurile de educație financiară s-au desfășurat doar online, în timp ce programul ToT s-a desfășurat sub formă mixtă, combinând educația online și cea tradițională, față în față.

Pregătirea a început cu cursurile financiare pentru bibliotecari, plus o serie de webinarii. Ambele părți ale programului financiar - nivelul de bază și nivelul avansat - s-au desfășurat online pe platforma FINLIT. Au fost aplicate două tipuri de învățare la distanță:

- Învățarea sincronă - interacțiunea în timp real a bibliotecarilor cu un expert financiar și cu un trainer principal prin intermediul sălii de curs virtuale de pe platformă;
- Învățarea asincronă - fără interacțiunea directă a bibliotecarilor cu trainerii și experții, prin studiu individual, urmând instrucțiuni clare și având posibilitatea de a contacta trainerul și de a pune întrebări.

Deși certificatele pentru cursurile de educație financiară au fost eliberate în format electronic, acestea nu au fost trimise prin e-mail bibliotecarilor. Certificatele au fost imprimate și s-a organizat o ceremonie de acordare a certificatelor în timpul sesiunii de formare LTT online, în cadrul căreia au fost prezenți bibliotecari din toate țările participante la proiect.

După terminarea cu succes a cursurilor de educație financiară, nivelul de bază și nivelul avansat, bibliotecarii au continuat cu programul ToT în format hibrid. Cursul online s-a desfășurat pe platformă, utilizând din nou învățarea sincronă și asincronă pentru diferitele module. Cunoștințele dobândite au fost evaluate ajutorul unui test final, iar certificatele au fost eliberate doar în format electronic. Cursurile în format fizic ToT s-au desfășurat în Biblioteca Regională Ruse.

Cursurile cu utilizatori adulți din faza de pilotare au avut loc, de asemenea, în format hibrid. Bibliotecarii și-au invitat cursanții în fiecare bibliotecă și au prezentat proiectul și platforma. Ulterior, aceștia au continuat cu modulele de educație financiară, combinând cursurile online pe platformă cu cele în sala de curs. Cea mai mare parte a cursurilor s-au desfășurat în bibliotecă, folosind computerele și spațiile pentru cursuri disponibile, cu foarte puține excepții, când bibliotecarii și-au instruit utilizatorii la distanță. Un număr total de 37 de utilizatori finali au participat la faza de pilotare din Bulgaria, dintre care 34 au absolvit cu succes cursul de educație financiară și au primit certificate generate automat. În plus, unele dintre biblioteci au organizat mici ceremonii de acordare a certificatelor și chiar au oferit, pe lângă certificatele de absolvire, pușculițe în formă de purceluși pentru a recompensa eforturile depuse de participanți în timpul cursurilor și pentru a-i încuraja să aplice cunoștințele și competențele dobândite.

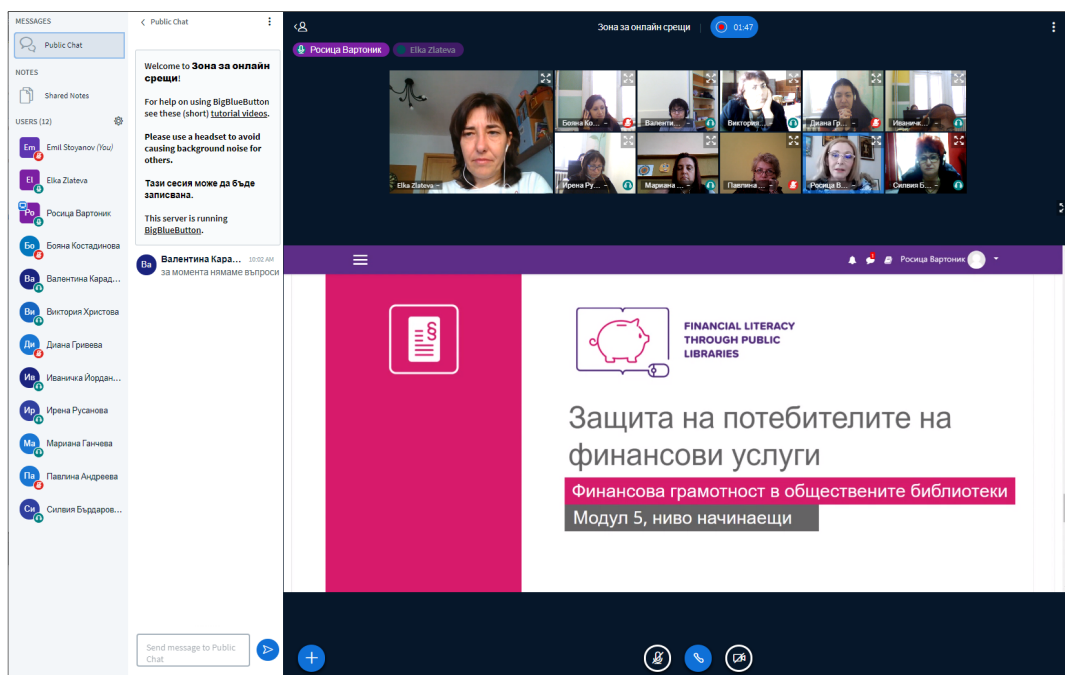
Echipa de proiect din Bulgaria este formată din experți din trei domenii cheie - expert financiar, expert în programe educaționale și expert în platforme online. Combinația dintre aceste trei profiluri a fost foarte reușită, iar echipa bulgară nu a întâmpinat nicio problemă.

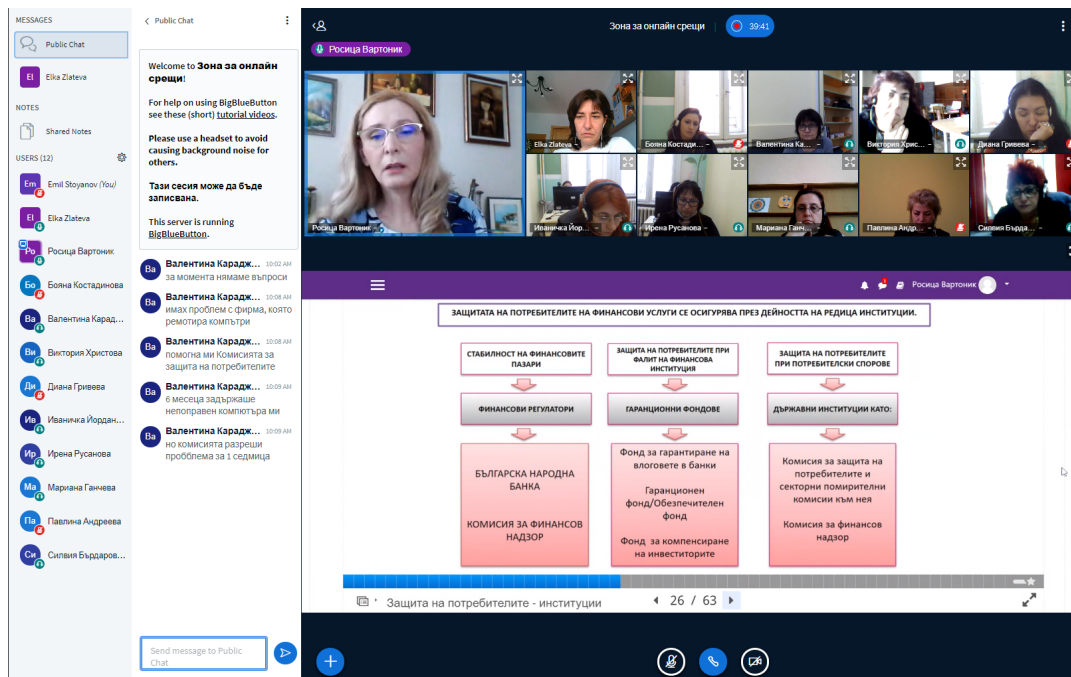
¹ Pe lângă Biblioteca Națională, există trei tipuri de biblioteci publice în Bulgaria, care diferă în funcție de statut și funcții: biblioteci regionale (27), biblioteci municipale (17) și biblioteci *chitalishe* (2453).

Conform criteriilor de selecție, toți bibliotecarii care au luat parte la etapa de pilotare din Bulgaria aveau competențe digitale foarte bune. Nu au întâmpinat nicio problemă în timpul propriei lor pregătiri - s-au înregistrat și au utilizat cu ușurință platforma, au fost întotdeauna punctuali la sesiunile online și la webinarii, au parcurs toate modulele și testele de evaluare, toți au participat la cursurile în format fizic în Biblioteca Regională Ruse. Comunicarea regulată și sarcinile clare au avut o importanță esențială pentru rezultate.

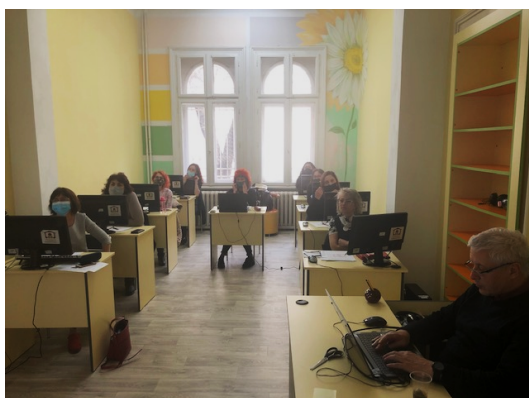
Cu toate acestea, situația s-a schimbat atunci când au devenit ei înșiși traineri, deoarece niciunul dintre bibliotecari nu avea experiență în educația online. Echipa de proiect a identificat această nevoie din timp și a pregătit un exercițiu practic chiar după cursul ToT și înainte de cursurile pentru utilizatorii finali. Îndrumați de experți din cadrul proiectului, bibliotecarii au parcurs un modul de educație financiară pe platformă pentru a ușura trecerea de la rolul de cursant la cel de trainer. Acest exercițiu a fost realizat în sala de calculatoare a Bibliotecii Regionale Ruse, unde bibliotecarii au fost separați în două grupuri - unul având rol de traineri și celălalt de cursanți. Aceștia au învățat cum să înregistreze utilizatorii pe platformă, cum să îi înscrie la cursuri, cum să îi îndrume prin conținutul modului și testele de evaluare etc.

Biblioteca regională „Lyuben Karavelov” Ruse. Webinarii despre proiectul FINLIT organizate de experți.

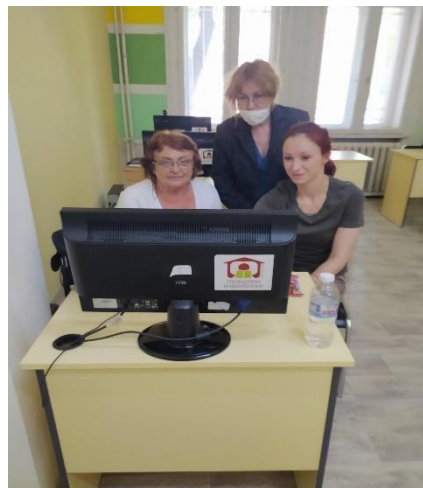
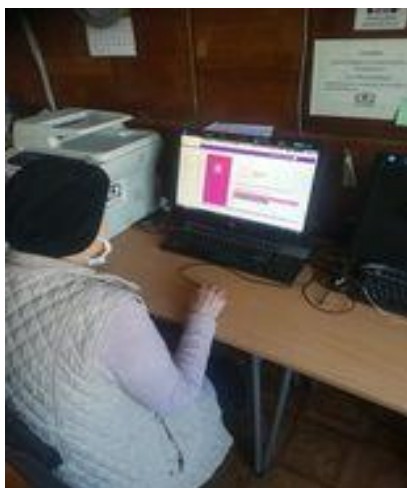
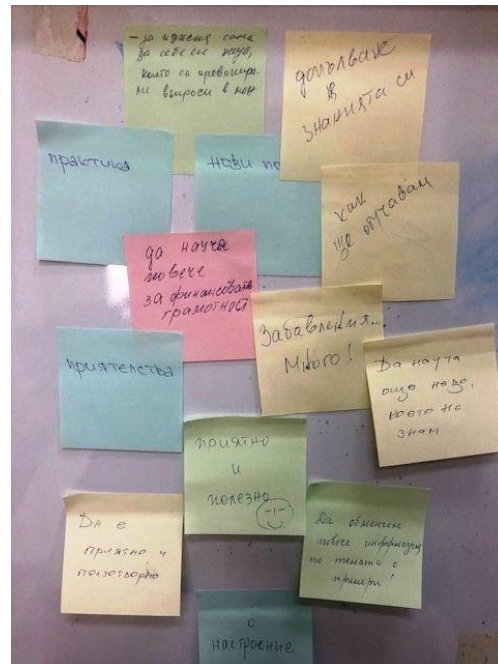

Biblioteca regională „Lyuben Karavelov” Ruse. Cursuri ToT în sală pentru bibliotecari - traineri. Bibliotecarii desfășoară un curs ToT pe platforma <https://finlit.eu/edu/>

Biblioteca regională „Lyuben Karavelov” Ruse. Curs ToT în sală pentru bibliotecari - traineri. Bibliotecarii care lucrează în grupuri fac exerciții și își împărtășesc experiențele.

Biblioteca regională „Lyuben Karavelov” Ruse. Curs ToT în sală pentru bibliotecari - traineri. Biblioteca regională „Lyuben Karavelov” Ruse. Curs pentru utilizatorii finali (utilizatorii bibliotecii).

Bibliotecarii - traineri cu certificate obținute în urma cursului ToT împreună cu experți din cadrul proiectului FINLIT.

Polonia

Nu este pentru prima dată când Polonia invită bibliotecile să participe la un proiect de educație financiară, astfel încât proiectul s-a bazat pe experiența anterioară. Bibliotecile au fost selectate în urma unei recrutări online, anunțate pe portalul www.biblioteki.org, care a fost timp de mulți ani principalul mijloc de comunicare între Fundația pentru Dezvoltarea Societății Informaționale (FRSI) și biblioteci - anunțul este disponibil la

https://biblioteki.org/aktualnosci/0/Zglos_sie_do_projektu_Edukacja_finansowa_w_bibliotekach_publicznych.html. De asemenea, au fost utilizate social media (FB) și portalul pentru bibliotecari și prieteni ai bibliotecilor www.labib.pl. Bibliotecile care au aplicat pentru etapa de pilotare au completat un formular online. Regulile de recrutare a bibliotecilor au fost definite în Regulamentul de recrutare pentru proiect. Acesta a inclus responsabilitățile bibliotecii, criteriile de selecție și beneficiile participării la proiect. Următoarele criterii au fost luate în considerare la evaluarea candidaturilor:

- fondul logistic al bibliotecii (dotări hardware și software, spațiu pentru cursuri de educație financiară),
- experiența bibliotecii în desfășurarea de activități educaționale cu adulții,
- experiența bibliotecii în implementarea unor activități variate pentru utilizatori (în timpul pandemiei, inclusiv activități online, în format hibrid sau în sala de curs, cu respectarea restricțiilor în vigoare),
- modul de desfășurare a cursurilor de educație financiară (subiect, public țintă, metoda de a ajunge la potențialii utilizatori interesați de educația financiară),
- experiența bibliotecarilor în desfășurarea cursurilor cu utilizatori adulți.

În Polonia, aproape 10% dintre bibliotecile publice - majoritatea din zonele rurale și orașele mici - aveau deja experiență în desfășurarea cursurilor de educație financiară din anii anteriori. Cu toate

acestea, atunci nu s-au organizat cursuri permanente, ci cursuri sporadice, mai ales cu persoane în vârstă (55+) în grupuri de 5-20 de persoane, folosind metoda de învățare mixtă. Cu toate acestea, majoritatea bibliotecilor organizează în mod permanent diverse cursuri pentru utilizatorii adulți, adesea în domeniul educației digitale. Deoarece multe biblioteci și-au manifestat interesul pentru etapa de pilotare FINLIT, au fost acceptate 20 de biblioteci de diferite niveluri, din zonele rurale și urbane, biblioteci care îndeplinesc funcțiile de biblioteci județene și biblioteci pedagogice din diferite regiuni ale Poloniei. Printre acestea s-au numărat biblioteci din cele mai mari orașe din țară (de exemplu, Varșovia, Lodz, Lublin), precum și din orașe de dimensiuni medii și sate mai mici (de exemplu, Czernikowo, Mamlicz, Mościsko). La cursurile de educație financiară din cadrul proiectului pilot au participat 32 de bibliotecari și 2 specialiști IT care lucrează în bibliotecă. 32 de bibliotecari - traineri și 121 de utilizatori adulți din bibliotecile respective s-au înregistrat pe platformă și au testat cursurile de educație financiară. În total, au fost 153 de participanți din Polonia.

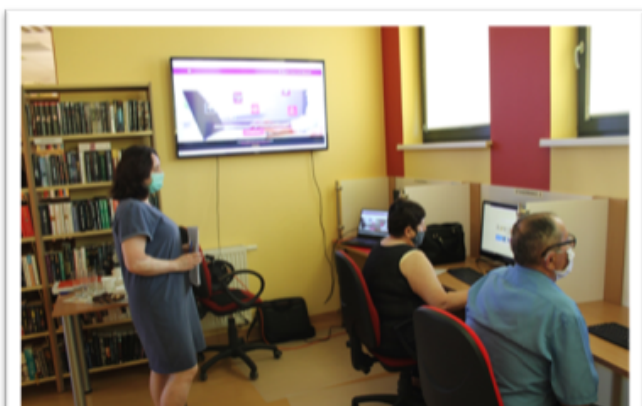
Etapă de pilotare a început cu implementarea și testarea de către bibliotecarii - traineri a cursului online de educație financiară pentru utilizatori pe platforma finlit.eu (6 module pentru nivelul de bază și 6 pentru avansat). Apoi, bibliotecarii - traineri au urmat cursul online de ToT (5 module) prin învățare asincronă. Ei au lucrat individual, consultându-se cu experții în timpul unor întâlniri online. De asemenea, aceștia au trimis comentarii și sugestii detaliate cu privire la conținutul cursurilor și la funcționarea platformei finlit.eu. În cadrul pregătirii, am organizat webinarii dar, în principal, bibliotecarii au participat la ateliere de lucru interactive (învățare sincronă). Din cauza pandemiei COVID-19, toate cursurile de pregătire a bibliotecarilor - traineri au fost organizate online. Am fost nevoiți să ne concentrăm pe organizarea de cursuri și întâlniri online - nu numai în ceea ce privește instrumentele de lucru, ci și în ceea ce privește metodologia.

Bibliotecarii au organizat apoi cursuri de educație financiară în bibliotecile lor. În funcție de capacitatea bibliotecii (afectată de restricțiile impuse de pandemia de COVID-19) și de nevoile utilizatorilor, aceștia au ținut cursurile în săli de curs în biblioteci (în grupuri foarte mici), online sau într-un format hibrid:

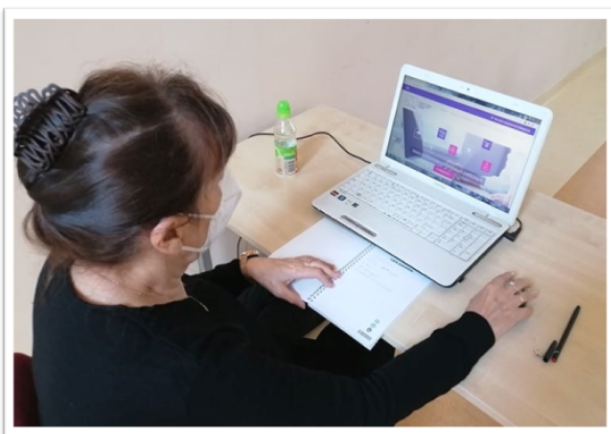
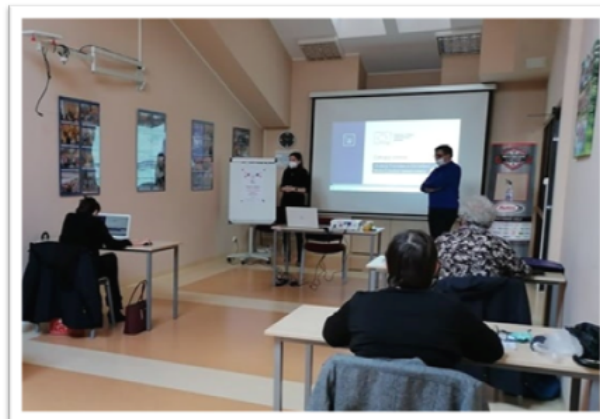
- 10 biblioteci, în ciuda pandemiei, au ales să organizeze cursuri exclusiv în format fizic;
- 6 biblioteci au oferit cursuri exclusiv online (prin Zoom, Jitsi, MS Teams);
- 4 biblioteci au lucrat în format hibrid.

Am examinat rezultatele etapei de pilotare FINLIT în bibliotecile din Polonia prin intermediul unor chestionare de evaluare adresate utilizatorilor finali ai proiectului și bibliotecarilor - traineri din bibliotecile participante în etapa de pilotare a proiectului FINLIT. Răspunsurile arată faptul că etapa de pilotare a avut loc în 19 municipii, iar în 20 de localități au fost organizate cursuri pentru utilizatorii bibliotecilor. 121 de utilizatori au beneficiat de educația financiară oferită de 23 de bibliotecari - toți au primit certificate de absolvire a cursurilor de educație financiară, iar bibliotecarii au primit, de asemenea, certificate de traineri. Cursurile s-au desfășurat în format fizic (10 biblioteci), online (6 biblioteci) și hibrid (4 biblioteci).

Mai/iunie 2021, Polonia. Cursuri de educație financiară desfășurate de bibliotecarii - traineri într-un laborator de informatică. 1) Biblioteca publică a orașului și comunei Jakub Wojciechowski din Barcin.

2) Biblioteca publică din Solec Kujawski.

După cum reiese din răspunsurile la chestionarul de evaluare a bibliotecarilor - traineri după etapa de pilotare FINLIT, la care au răspuns 32 de bibliotecari - traineri, cele mai mari provocări în ceea ce privește cursul de pregătire a bibliotecarilor au fost:

- Durata și intensitatea cursului (peste 30 de ore de pregătire efectivă) - pregătirea a necesitat mult timp, iar pentru mulți bibliotecari a reprezentat ore suplimentare de muncă (de exemplu, bibliotecarii au subliniat că „ar fi mult mai interesant să dobândești cunoștințe despre finanțe participând la o întâlnire live cu un specialist, decât să parcurgi independent diferitele etape de instruire pe platformă”; prin urmare, au fost mai apreciate atelierile online interactive decât webinarile, datorită oportunității de a discuta în direct cu experții;
- Nivelurile diferite de pregătire profesională a bibliotecarilor, dar și nivelurile diferite de cunoaștere a instrumentelor și tehnicilor de predare online au reprezentat o provocare atât pentru cei mai bine pregătiți, cât și pentru cei care făceau primii pași în acest domeniu;
- S-a subliniat faptul că organizarea de cursuri de educație financiară online este deosebit de dificilă pentru persoanele care nu au experiență sau studii în domeniul financiar;
- Întâlnirile internaționale în format online nu erau atractive pentru persoanele care nu cunoșteau limba engleză sau o cunoșteau insuficient, deoarece excludeau posibilitatea unei discuții libere și a unui real schimb de experiență.

În ceea ce privește tematica cursurilor de educație financiară, bibliotecarii și-au exprimat dorința pentru o anumită flexibilitate în selectarea modulelor, astfel încât să poată fi parcurse numai anumite

module din nivelul de bază sau din cel avansat (cursurile de pe platforma finlit.eu au fost planificate pe două niveluri, cu 6 module fiecare - doar după parcurgerea cu succes a întregului nivel din curs se poate obține un certificat de absolvire).

La organizarea cursurilor de educație financiară pentru utilizatorii bibliotecilor, o mare provocare a fost imposibilitatea de a organiza întâlniri în sala de curs din cauza pandemiei de COVID-19. Desfășurarea cursurilor doar în format online a fost o activitate dificilă și obositoare. În plus, predarea în sala de curs reprezintă o oportunitate pentru cursanți de a face schimburi de idei și experiențe.

Bibliotecarii au semnalat și probleme tehnice legate de funcționarea platformei Moodle - au semnalat greșeli care trebuie corectate, îmbunătățiri în redactarea textelor, modificări ale modului de acordare a notelor în paginile cu teste sau exerciții. Ei nu au avut probleme cu înregistrarea sau autentificarea. De asemenea, 70% dintre bibliotecari au evaluat în mod pozitiv platforma în ceea ce privește utilizarea, grafica și structura cursului. De asemenea, peste 92% dintre bibliotecari au considerat conținutul cursului foarte util și adaptat la nevoile utilizatorilor.

Din chestionarul de evaluare efectuat în rândul utilizatorilor finali (119 persoane din 121 de participanți la curs au completat chestionarul!) după încheierea etapei de pilotare FINLIT, reies dificultățile întâmpinate în utilizarea platformei. Acestea au fost, în principal, probleme tehnice în timpul cursului, legate de editarea incorectă a conținutului, care au fost raportate de 20 de persoane (aproximativ 17% dintre respondenți), care au subliniat, totuși, că acestea au fost explicate și remediate de către traineri în mod constant. Au fost raportate, de asemenea, probleme de conexiune la internet, care au cauzat probleme cu salvarea notelor. Mai mult de 82% dintre respondenți nu au întâmpinat probleme în utilizarea platformei.

România

Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva a fost partenerul român responsabil pentru implementarea proiectului în România. Deși nu este o instituție mare sau cu experiență în astfel de proiecte, biblioteca a oferit în trecut cursuri de educație financiară (*IQ Money* și *Bani pe net*, și chiar cursuri pentru contabili autorizați), iar unii dintre bibliotecari erau formatori autorizați.

Obiectivele etapei de pilotare pentru echipa din România au fost:

- testarea celor două cursuri: cursul online de pregătire a trainerilor și cursul de alfabetizare financiară (ambele niveluri, atât pentru bibliotecari, cât și pentru utilizatorii finali);
- îmbunătățirea cursurilor atât din punct de vedere al conținutului, cât și din punct de vedere tehnic;
- crearea temeliei pentru o rețea națională de biblioteci publice care să adopte și să ofere cursurile FINLIT.

Coordonatorul proiectului în România a întocmit o adresă în care a argumentat necesitatea cursurilor de educație financiară, a descris obiectivele proiectului și a prezentat pe scurt cele două cursuri. Ea a propus ca o serie de biblioteci județene să devină centre de pilotare Finlit. De asemenea, a cerut acestor biblioteci să desemneze un bibliotecar trainer cu experiență, care să aibă capacitatea de a colabora cu alți bibliotecari din județul lor sau chiar din alte județe și să îi ajute să implementeze acest program de educație financiară în bibliotecile lor.

Echipa de proiect a selectat apoi 5 biblioteci județene pe baza următoarelor criterii:

- dorința lor de a implementa cursuri de educație financiară în județele lor (așa cum a fost exprimată în chestionarul inițial),
- potențialul lor de a oferi cursuri,

- colaborări anterioare de succes,
- localizarea geografică (astfel încât să poată adopta pregătirea altor bibliotecari - traineri din județele învecinate).

Etapă de pilotare din România a fost împărțită în (1) cursuri organizate de Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva, cu participarea celor 5 biblioteci județene selectate, dar și 7 biblioteci orășenești și rurale din județul Hunedoara (2) cursuri organizate de cele 5 biblioteci județene cu bibliotecari și utilizatori din județele respective.

Din cauza pandemiei și a distanței, cursurile cu cele 5 biblioteci județene importante au avut loc doar online. S-a început cu cursul de pregătire a trainerilor și abia apoi s-a continuat cu cele două niveluri de educație financiară. Întâlnirile au avut loc în fiecare joi, iar în timpul primei întâlniri am creat un document Google în care toți bibliotecarii participanți își puneau feedback-ul, întrebările (pentru următoarea întâlnire) sau orice eroare tehnică, de conținut sau chiar gramaticală pe care o întâlneau în curs. Având în vedere faptul că toți erau formatori autorizați și experimentați, cursul de pregătire a trainerilor a fost un fel de încălzire înainte de cursurile de educație financiară, pe care le considerau mai problematice. Cu toate acestea, nici în această etapă nu au întâmpinat probleme majore - au considerat că modulele erau ușor de înțeles, interesante și distractive. În afară de faptul că predarea online și utilizarea Zoom au fost ceva nou pentru noi, problemele pe care le-am întâlnit au fost în principal de natură tehnică și ușor de remediat: unii cursanți nu au primit link-ul de înregistrare în email, notele nu au fost întotdeauna înregistrate în catalog după parcurgerea unui modul, platforma nu emitea certificatele de absolvire imediat sau în formatul corect.

Cursurile de pregătire cu cele 7 biblioteci mai mici (orășenești și rurale) din județul Hunedoara au avut loc, de asemenea, doar online. Partea cea mai dificilă în ceea ce-i privește pe bibliotecarii din bibliotecile mai mici a fost reticența lor inițială. Pe de o parte, subiectele legate de educația financiară și finanțele personale păreau ceva dificil, despre care atât bibliotecarii, cât și utilizatorii nu s-ar simți confortabil să vorbească, iar pe de altă parte, componenta online a cursului a reprezentat un factor de descurajare (în ciuda faptului că toate bibliotecile din județul Hunedoara aveau calculatoare și conexiune la internet, chiar dacă nu foarte stabilă). S-a urmat același parcurs ca și în cazul celor 5 biblioteci județene: mai întâi cursul de pregătire a trainerilor, care a fost mai scurt și considerat mai ușor, apoi s-a trecut la cursurile de educație financiară. Întâlnirile au avut loc o dată pe săptămână și s-a creat un grup pe WhatsApp pentru a ține legătura în restul timpului - ni s-a părut mai puțin formal, mai prietenos decât un document Google. Aici, bibliotecarii au discutat liber și chiar s-au încurajat reciproc să mai încerce o dată un test dacă nota obținută anterior nu era suficientă.

În afară de aceste două grupuri, am avut și doi voluntari români, stabiliți în Germania, care au urmat ambele cursuri (ToT și alfabetizare financiară).

Cea de-a doua etapă a fazei de pilotare, în care cele 5 biblioteci județene inițiale au organizat cursurile pentru proprii bibliotecari și utilizatori, s-a desfășurat diferit: 2 biblioteci au ales să ofere cursurile în sala de curs, 2 online, iar 1 a făcut un pas înapoi și a promis că va încerca în 2022. În cea mai mare parte și urmând aceeași cale (mai întâi ToT, apoi module financiare), cursurile au decurs bine, cu obișnuitele, dar neînsemnatele, piedici tehnice (în general, cele descrise mai sus). Cu toate acestea, din cauza pandemiei, unele dintre cursurile care au început în sala de curs au trebuit finalizate online.

În total, 30 de biblioteci au participat la faza de pilotare: în primul rând, cele 5 biblioteci județene pe care le-am abordat inițial și cele 7 biblioteci mai mici din județul Hunedoara (2 orășenești și 5 rurale). Apoi, cele 5 biblioteci județene și-au organizat propriile cursuri FINLIT pentru alte 18 biblioteci. În ceea ce privește numărul de persoane care au participat la cursul de pregătire a trainerilor, am avut 30 de bibliotecari și 2 voluntari. Aceste 32 de persoane au participat, de asemenea, la cursurile de

educație financiară (ambele niveluri), cărora li s-au alăturat alți 10 utilizatori de bibliotecă, rezultând astfel 42 de persoane care au finalizat cursurile de educație financiară.

România. Curs online în etapa de pilotare FINLIT organizat pentru 5 traineri din 5 biblioteci județene.

The screenshot shows a web browser with multiple tabs. The active tab displays a Finlit course report for 'Note: Vizualizare'. The report table lists participants and their scores across various modules.

Prenume / Nume	Modulul 4: Soluționarea c...	Modulul 5: Instrumente on...	Modulul 6: Codul de etică ...	Test de evalu...
Manuela Anghel	-Q	-Q	9,0Q	
Traian Marian	-Q	-Q	8,0Q	
Livia Marin Dumitru	-Q	-Q	-Q	
Liliana Moga	-Q	-Q	8,0Q	
Floricea Popa	-Q	-Q	9,0Q	
Alice Roman	-Q	-Q	-Q	
Nicoleta Vasi	-Q	-Q	-Q	
Medie generală	-	-	8,5	

On the right side of the browser window, a video conference interface is visible, showing multiple participants in a grid layout.

The screenshot shows a presentation slide titled "Despre ce este vorba în acest curs". The slide content is as follows:

Despre ce este vorba în acest curs

3. Inflația și stabilitatea monetară

- Inflația și deflația
- Ținta inflației
- Valoarea aurului în economie
- Valoarea banilor în economie
- Stabilitatea prețurilor

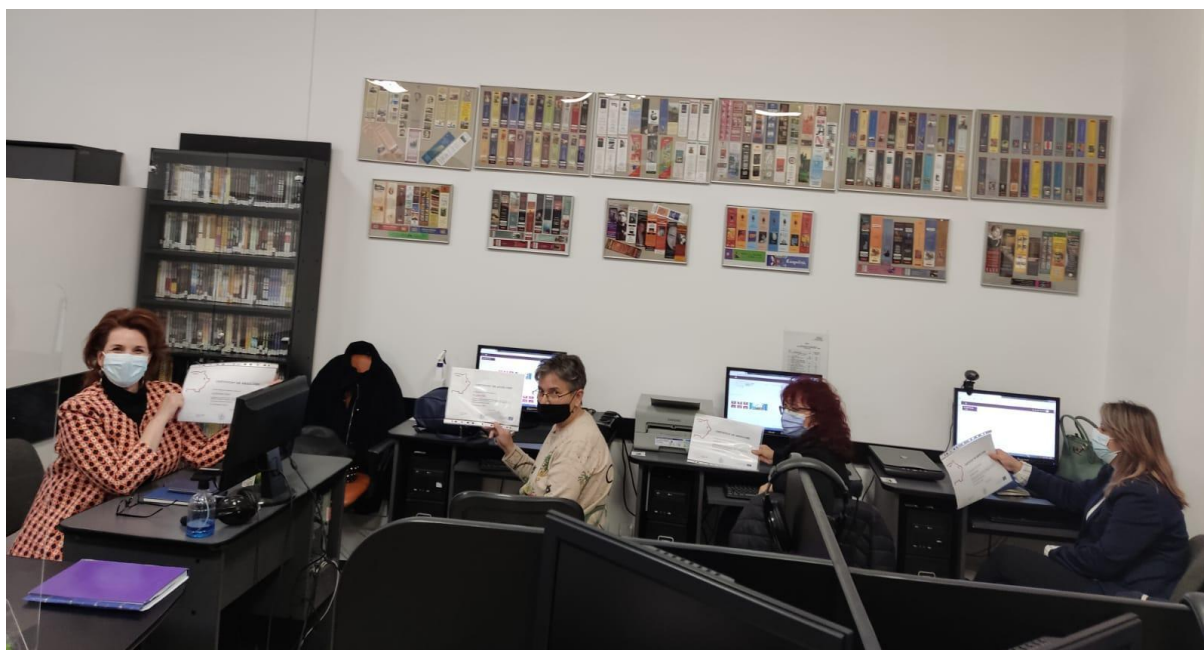
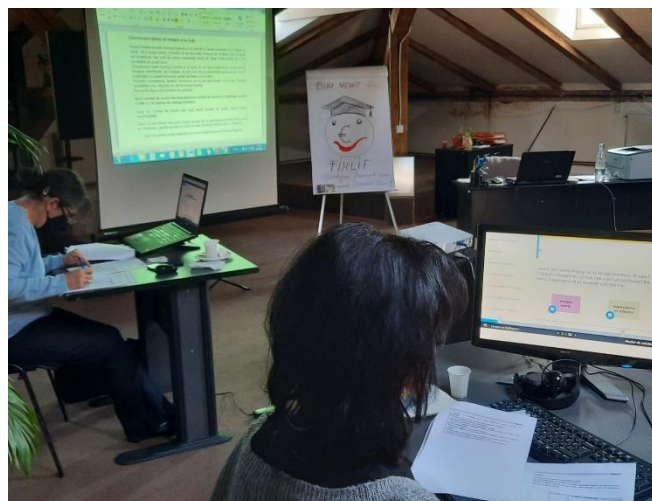
4. Rata dobânzii Băncii Centrale

- Care este rata dobânzii Băncii Centrale?
- Consecințele modificării ratei dobânzii Băncii Centrale

At the bottom of the slide, there is a video conference interface showing participants.

Cursuri de pregătire a trainerilor (ToT) pentru bibliotecari - traineri, desfășurate în județele Vaslui, Brașov și Buzău (România).

Curs de alfabetizare financiară din etapa de pilotare în județul Vaslui în timpul pandemiei de COVID-19.

Slovenia

Pentru faza de pilotare, Biblioteca Națională și Universitară din Slovenia (NUK) a invitat toate bibliotecile publice care, în cadrul chestionarului din 2019, și-au manifestat interesul de a organiza cursuri de educație financiară pentru utilizatorii lor. Doar 4 biblioteci orășenești, două centrale regionale și două municipale, au răspuns invitației NUK.

Deși directorii acestor biblioteci au promis mai mulți participanți, doar 7 persoane au participat la cursurile din etapa de pilotare organizate de NUK. Ca o consecință a pandemiei de COVID-19, bibliotecilor le-a fost foarte dificil să pună la dispoziție personal pentru acest tip de cursuri, deși acestea au avut loc online. Bibliotecile participante au semnat un acord de cooperare cu NUK. Prin acest acord, fiecare bibliotecă s-a obligat să organizeze cursuri FINLIT în perioada iunie - octombrie 2021.

Prima parte a etapei de pilotare din Slovenia a avut loc în lunile februarie și martie 2021. După o sesiune introductivă despre proiectul și platforma FINLIT, NUK a început cu modulele de alfabetizare financiară, nivelul de bază, continuând cu modulele de la nivelul avansat și încheind cu modulele de pregătire pentru traineri (ToT). Fiecare modul a fost parcurs în sesiuni online de două ore, livrate online pe Zoom. NUK a organizat, de asemenea, întâlniri suplimentare de consiliere pentru unii dintre bibliotecarii - traineri care au participat la aceste cursuri. Toate sesiunile au fost înregistrate și postate pe Google Drive, unde au fost accesibile doar pentru cursanții noștri.

Înainte de a începe cu modulele de pregătire a trainerilor, NUK a organizat o sesiune de întrebări și răspunsuri cu privire la ambele cursuri de educație financiară. Între fiecare curs a existat o pauză de o

săptămână. Prima fază de pilotare s-a încheiat la 19 martie 2021. Grupul din etapa de pilotare a participat la reuniunea online LTT2 în zilele de 22 martie, 29 martie și 19 aprilie 2021.

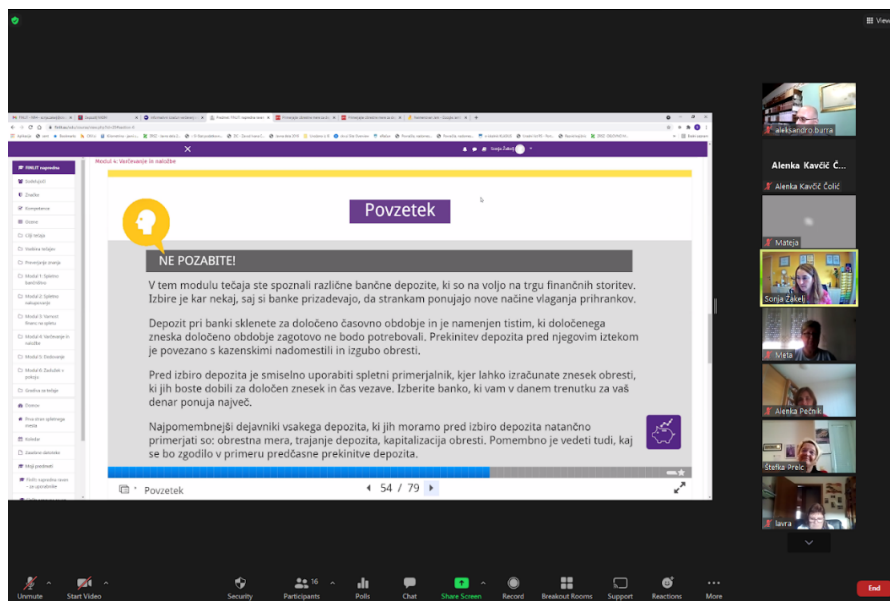
Pentru cea de-a doua parte a etapei de pilotare, împreună cu bibliotecarii pregătiți, NUK a reușit să adune 21 de utilizatori din diferite regiuni care, într-un fel sau altul, aveau legătură cu cele patru biblioteci menționate mai sus. Această parte a etapei de pilotare, în comparație cu celelalte țări partenere, a fost întârziată din cauza situației specifice din Slovenia. Numărul de vizitatori ai bibliotecilor a scăzut, iar aceștia evită în continuare contactul fizic. Majoritatea serviciilor, inclusiv bibliotecile, au fost închise și a fost extrem de dificil să atragem utilizatori. De aceea, în Slovenia, a doua fază de pilotare a avut loc în septembrie 2021 și a continuat în octombrie și noiembrie 2021.

Toate modulele din cursurile pentru utilizatori au fost livrate online prin intermediul platformei Zoom în fiecare luni și vineri, începând cu 13 septembrie 2021. În fiecare zi, cel puțin două module au fost pregătite și predate de diferiți bibliotecari - traineri.

Cea mai mare problemă în implementarea celei de-a doua părți din etapa de pilotare a fost lipsa de experiență în utilizarea platformei Moodle. Echipa NUK a întâmpinat probleme în ceea ce privește împărțirea participanților în grupuri/cohorte, înregistrarea utilizatorilor și înregistrarea notelor acestora. În rest, sistemul a funcționat foarte bine, iar erorile observate în timpul cursurilor au fost corectate ulterior pe platformă.

Experiența acumulată în etapa de pilotare a ajutat echipa NUK să planifice îmbunătățiri pentru cursurile viitoare. Și-au dat seama că ar trebui să se concentreze mai mult pe bibliotecile mici din regiunile rurale și să încerce să le atragă să participe la cursuri. NUK a inclus cursurile FINLIT în planul de activitate a bibliotecii, cel puțin de două ori pe an.

Pregătire online. 27.09.2021.

Prezentarea proiectului FINLIT în cadrul conferinței internaționale *Knjižnica - igrišče znanja in zabave* (Bibliotecile ca loc de joacă pentru cunoaștere și distracție), 28 octombrie 2021 - imaginea unei societăți incluzive (97 de participanți).

Întâlnire internațională: Vizita ERASMUS+ a bibliotecarilor olandezi, 10 și 11 noiembrie 2021. Un grup de 26 de bibliotecari din Olanda, format din directori de biblioteci și experți în incluziune socială, a vizitat Slovenia în cadrul programului Erasmus+. Oaspeților li s-au prezentat programele de creștere a incluziunii sociale a grupurilor expuse riscului de excluziune socială, pe care bibliotecile publice le implementează pe cont propriu sau în cooperare cu alte organizații.

Diseminarea rezultatelor proiectului FINLIT - Seminar *Novosti v knjižničarstvu (Noutăți în profesia de bibliotecar)*, 5 noiembrie 2021 (162 participanți)

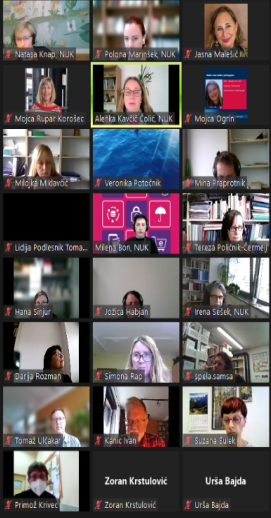

VSEBINA

- 01 Kratka predstavitev projekta FINLIT
- 02 Rezultati projekta
- 03 Spletno mesto in učno okolje FINLIT

FINANČNO IZOBRAŽEVANJE V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH

2.3 Lecții pentru țările partenere, biblioteci și utilizatori

După cum reiese din răspunsurile bibliotecarilor - traineri din cele patru țări, la încheierea etapei de pilotare din cadrul proiectului FINLIT, au avut loc multe schimbări în atitudinile și abordările bibliotecarilor cu privire la educația financiară în bibliotecă.

Bibliotecarii care au dobândit noi cunoștințe și abilități în domeniul educației adulților, al predării online și al predării cursurilor de educație financiară în biblioteci au oferit feedback prin intermediul unor chestionare și cu ocazia discuțiilor din cadrul sesiunilor de formare finale. Cel mai mult au apreciat oportunitatea de a dobândi cunoștințe și competențe noi (atât în domeniul educației financiare, cât și în ceea ce privește educația online) și, de asemenea, de a dezvolta oferta de cursuri în bibliotecă. Deși bibliotecarii au recunoscut că atât cursul de pregătire pentru bibliotecari, cât și organizarea cursurilor de educație financiară pentru utilizatori au necesitat o implicare maximă, mai ales când s-au desfășurat doar online (din cauza pandemiei de COVID-19), educația financiară este necesară pentru utilizatori. La întrebarea *Considerați că subiectele cursului de educație financiară organizat pentru utilizatori corespund nevoilor și intereselor acestora?*, bibliotecarii din Polonia au răspuns *Da, este foarte bine adaptat nevoilor lor* (50% dintre respondenți) și *Este bine adaptat* (aproape 43% dintre respondenți).

Pe lângă noile cunoștințe financiare dobândite, bibliotecarii din Bulgaria și-au dezvoltat competențele digitale, competențele de predare și au organizat cu succes primul lor curs online. Programele de cursuri oferite de biblioteci au fost îmbogățite cu un nou program de educație financiară. Posibilitatea de a desfășura cursuri în format mixt, dar și la distanță, a făcut ca platforma FINLIT să fie un instrument necesar în contextul pandemiei din întreaga Europă. Aproximativ 80 % dintre utilizatorii adulți au dat un punctaj maxim atunci când li s-a cerut să evalueze dacă modulele financiare au fost utile pentru viața lor de zi cu zi.

Reacțiile, atât din partea bibliotecarilor - traineri, cât și a utilizatorilor din Slovenia, au fost foarte pozitive. Bibliotecarii și-au exprimat satisfacția în legătură cu noile cunoștințe dobândite, în special în domeniul educației adulților. Printre utilizatori s-au numărat și economiști ieșiți la pensie. Aceștia au declarat că întreg conținutul cursurilor a fost excelent și chiar au învățat lucruri noi. Dar a fost interesant faptul că mai mulți utilizatori au declarat că ar prefera ca pe viitor acest tip de cursuri să se desfășoare online.

Prezentăm mai jos câteva dintre concluziile bibliotecarilor - traineri din Polonia atunci când au răspuns la întrebările chestionarului de evaluare. Am adunat multe reacții pozitive cu privire la avantajele educației financiare pentru adulți și la cursul de pregătire pentru bibliotecari - traineri. Iată o selecție a opiniilor bibliotecarilor cu privire la proiectul Finlit:

- proiectul ne-a ajutat să ne îmbogățim cunoștințelor financiare prin intermediul materialelor succinte din modulele cursului online, care conțin o mulțime de cunoștințe utile în viața de zi cu zi, atunci când utilizăm serviciile financiare,
- în timpul ciclului de pregătire, am avut posibilitatea de a învăța despre noile mijloace de comunicare online și despre diverse modalități de transmitere a informației, de a descoperi noi instrumente și aplicații, de a ne concentra pe utilizarea practică a aplicațiilor la îndemână. Toate acestea sunt competențe foarte utile în epoca învățării în format hibrid și a muncii online, de acasă,
- participarea la etapa de pilotare a proiectului FINLIT mi-a permis să mă dezvolt personal, să acumulez mai multe cunoștințe privind organizarea de cursuri și chiar să organizez un curs de educație financiară,

- mulțumită proiectului FINLIT, sunt mult mai conștient când vine vorba de latura financiară, proiectul m-a inspirat și m-a ajutat să mă dezvolt pe plan personal și să devin mult mai atent la proprii bani,
- posibilitatea de a accesa un curs online, o sursă de informații accesibile în orice moment, 24 de ore pe zi, și într-o formă atractivă - cu siguranță sunt încurajat să studiez pe cont propriu!
- am avut ocazia de a dobândi cunoștințe financiare, de-a face schimb de experiențe, de a discuta cu alte persoane, de a învăța din experiențele altora,
- posibilitatea de a face schimb de experiențe și idei cu bibliotecari din toată Polonia; poți face schimb de experiențe și idei cu alte persoane din biblioteci din Polonia și din străinătate,
- accesul la o platformă de educație, posibilitatea de a învăța noi tehnici de lucru online, o platformă de educație online dezvoltată în mod profesionist, deschiderea către noi posibilități de lucru cu utilizatorii bibliotecii și propunerea unei oferte educaționale atractive într-o bibliotecă a secolului XXI.

2.4 De ce mai avem nevoie? – Planuri și recomandări

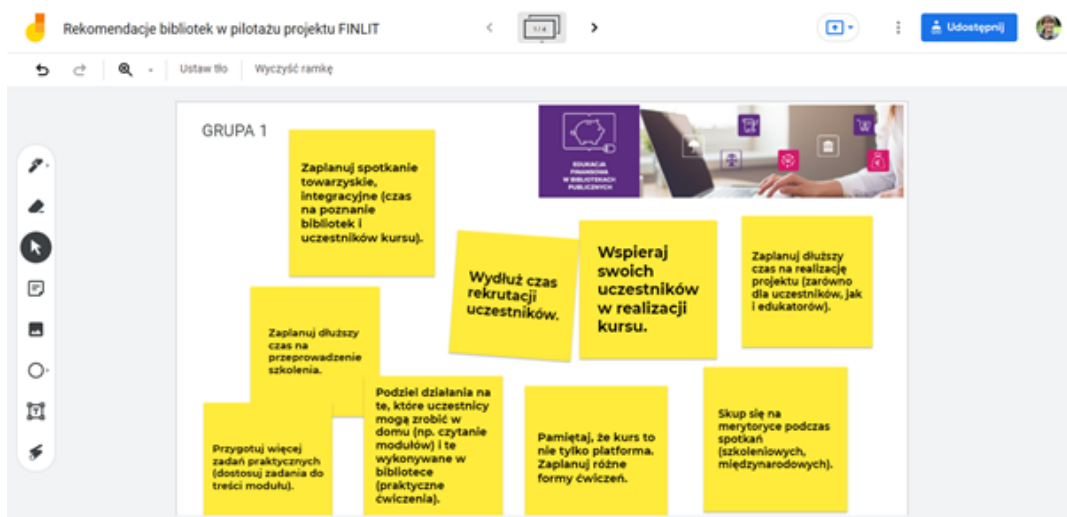
Bibliotecarii au privit cursurile oferite de proiectul FINLIT ca o oportunitate și l-au evaluat din punctul de vedere al activităților pe care le vor putea dezvolta în bibliotecă în viitor. Aceștia au oferit reacții atât cu privire la organizarea de noi activități în bibliotecă, cât și cu privire la desfășurarea de cursuri și sesiuni de formare pe teme de educație financiară pentru utilizatorii adulți din bibliotecă. Deși modul de organizare și funcționare a bibliotecilor din țările partenere în proiect diferă, la fel ca și nivelul de pregătire a bibliotecarilor în ce privește educația adulților și cunoștințele de natură financiară, recomandările din cele 4 țări sunt extrem de consistente.

1. Bibliotecarii care au participat la etapa de pilotare din cadrul proiectului FINLIT din toate cele 4 țări au subliniat rolul important al exercițiilor practice pentru a stăpâni modul de utilizare a platformei finlit.eu. În timpul pregătirii bibliotecarilor - traineri pentru cursurile de educație financiară, trebuie alocat mai mult timp pentru exerciții legate de utilizarea platformei Moodle, inclusiv predarea cursurilor, nu doar pentru a exersa înscrierea utilizatorilor la cursuri. Consultarea cu traineri și experți cheie este esențială în acest proces. Unele consultări ar trebui să aibă loc în grupuri mici, în timp real.
2. Bibliotecarii recomandă organizarea cel puțin a unei părți din cursul pentru utilizatorii bibliotecii în format fizic (față în față) pentru a cunoaște mai bine cursanții și, de asemenea, pentru ca aceștia să se cunoască între ei.
3. Redactarea unor instrucțiuni simple privind modul de utilizare a platformei - atât pentru bibliotecari, cât și pentru utilizatorii care participă la cursurile de educație financiară - este importantă și necesară.
4. Pe durata cursurilor, este important să vă concentrați doar pe câteva subiecte din modul și să le discutați în conformitate cu ciclul lui Kolb (învățarea experiențială). Nu trebuie să acoperiți cu orice preț tot materialul. Mai puțin înseamnă mai mult!
5. Munca cu grupul de cursanți în sala de curs (offline) sau organizarea cursurilor de educație financiară în format hibrid, când grupul se întâlnește în bibliotecă, iar participanții săi lucrează pe platformă conectându-se la conturile individuale și se consultă cu bibliotecarii - traineri se pot desfășura conform planurilor de lecție detaliate puse la dispoziția bibliotecarilor (planurile de lecție sunt adaptate la conținutul fiecărui modul din cursul de educație financiară).

6. Integrarea participanților, chiar și în cadrul unui curs online, este foarte, foarte importantă și nu trebuie omisă sub nicio formă.
7. Conținutul și modulele ar trebui uniformizate în ceea ce privește numărul de exerciții și întrebări din testul de evaluare și nivelul lor de dificultate.

În urma etapei de pilotare, s-a întocmit și o listă de sfaturi practice pentru traineri cu privire la modul de pregătire și de organizare a cursurilor de educație financiară pentru utilizatorii bibliotecii. Subiectul a fost abordat în timpul unei sesiuni de formare online, în care bibliotecarii - traineri au fost rugați să lucreze cu ajutorul aplicației Jamboard, care a ajutat la monitorizarea rapidă a răspunsurilor, la gruparea pe subiecte și la comunicarea rezultatelor exercițiului către participanții la exercițiu. Iată o listă de recomandări selectate de bibliotecari pentru bibliotecari:

- pregătiți mai multe sarcini și exerciții din care să puteți alege (adaptați sarcinile și exercițiile la conținutul modulului din cursul de educație financiară),
- oferiți-le cursanților cât mai multe exerciții practice, rezervați-vă timp pentru acestea,
- împărțiți sarcinile în cele care pot fi realizate acasă (de exemplu, parcurgerea textului din curs) și cele care pot fi realizate în bibliotecă (exerciții practice),
- nu uitați că acest curs nu se limitează la platforma finlit.eu, planificați și alt gen de exerciții și sarcini,
- organizați cu atenție toate sesiunile de formare și cursurile,
- recomandăm organizarea de cursuri online pentru tineri, aceștia (18+) fiind beneficiari importanți ai cursurilor de educație financiară,
- cursul oferă informații simple, dar utile în viața de zi cu zi, folosiți-vă de acest aspect atunci când îl popularizați în rândul utilizatorilor,
- este important să învățăm despre problemele legate de securitatea în mediul online; este bine că acest subiect important a fost inclus în curs,
- metoda de organizare a cursului ar trebui să fie condensată, cu pauze nu prea lungi între module, dar nu predați tot modulul deodată - adaptați-vă la nevoile grupului de cursanți,
- adaptați cursul pentru fiecare grup în parte; ritmul de lucru și nivelul de înțelegere a conținutului vor fi diferite în fiecare grup; de exemplu, dacă grupul lucrează mai lent, împărțiți conținutul modulelor în două sau mai multe sesiuni,
- nu aveți experiență cu organizarea și predarea cursurilor? - faceți echipă cu o colegă sau un coleg.

3 I ORGANIZAREA CURSURI DE EDUCAȚIE FINANCIARĂ ÎN BIBLIOTECĂ: MULTIPLICAREA MODELULUI - RECOMANDĂRI ȘI SUSTENABILITATE

3.1 Bune practici și provocări

Ideea proiectului FINLIT a fost de a dezvolta un model de educație financiară, cu ajutorul căruia adulții din cele 4 țări partenere ale proiectului să aibă posibilitatea de a dobândi cunoștințe în domeniul financiar, iar bibliotecile - o nouă ofertă educațională pentru utilizatorii adulți. Intenția FINLIT a fost ca noile activități să se încadreze cât mai mult posibil în activitatea cotidiană a bibliotecilor. Înzestrarea bibliotecarilor cu noi instrumente - cunoștințe și competențe - pentru a preda cursuri utilizatorilor într-un domeniu dificil, cum este cel financiar, a reprezentat în sine o provocare uriașă. În plus, bibliotecarilor le revine misiunea de a le arăta utilizatorilor beneficiile pe care le au dacă își îmbunătățesc cunoștințele financiare. După cum indică statisticile, majoritatea adulților consideră că educația financiară este dificilă și neinteresantă și nu cred ei înșiși că educația financiară va schimba mare lucru în ceea ce privește bunăstarea lor, chiar dacă recunosc că nu se pot lipsi de ea în viața de zi cu zi. De mai multe ori, bibliotecarii din cele patru țări implicate în proiect au auzit de la utilizatorii lor: *De ce să vorbim despre finanțe? Oricum nu avem bani, așa că acest proiect nu este pentru noi.*

Programul FINLIT a fost gândit ca o serie de activități educaționale desfășurate în biblioteci, folosind metoda de învățare mixtă - cursuri online și cursuri în sală, în biblioteci. Bibliotecarii și utilizatorii au astfel la dispoziție atât instrumente și materiale pentru studiul individual - cursuri pe platforma educațională finlit.eu, cât și sprijin direct și îndrumare din partea bibliotecarilor. Integrarea și colaborarea posibile doar în timpul activităților în grup în sală la cursul de educație financiară nu trebuie subestimate.

Pentru toți partenerii, cea mai mare provocare în implementarea proiectului FINLIT au reprezentat-o restricțiile impuse de pandemia COVID-19. Deși modelul FINLIT se bazează pe un format hibrid (învățare combinată), a fost necesară dezvoltarea unor soluții care să permită munca exclusiv online. În ciuda provocării uriașe cu care ne-am confruntat, am reușit să creăm un model de predare a cursurilor de educație financiară în format online, care pare a fi foarte util având în vedere situația globală actuală. Așadar, soluțiile găsite pentru activitatea online, în lipsa unor întâlniri față în față atât cu bibliotecarii, cât și cu utilizatorii bibliotecii, au servit nu numai pentru a implementa activitățile FINLIT în curs de desfășurare în 2020-2021, ci au permis și dezvoltarea unor metode de lucru suplimentare în cadrul modelului FINLIT.

Vom reveni asupra acestora când vorbim despre o posibilă continuare a proiectului.

Provocările legate de pandemie nu sunt singurele cu care ne-am confruntat atunci când am implementat proiectul FINLIT. Rezumând experiențele partenerilor de proiect, cele mai mari provocări în timpul implementării și testării modelului FINLIT au fost:

- modificările survenite în modelul FINLIT, adică găsirea unor soluții care să permită activitatea online cu bibliotecarii și utilizatorii, în lipsa unor interacțiuni directe (în sala de curs) în biblioteci;
- adaptarea materialelor destinate bibliotecarilor, de exemplu planuri de lecție pentru cursurile de educație financiară, la specificul sesiunilor desfășurate online;

- elaborarea unui curs suplimentar pentru bibliotecari despre predarea online (metodologie și creșterea competențelor digitale);
- modificarea metodei de colaborare planificate inițial între partenerii proiectului FINLIT - elaborarea și implementarea metodelor de colaborare la distanță, fără posibilitatea unor întâlniri față în față, chiar și pe plan local sau național; ;
- grade diferite de cunoaștere a limbii engleze în rândul partenerilor de proiect și al colaboratorilor acestora, precum și în rândul bibliotecarilor care au participat la faza de pilotare;
- experiențe diferite în implementarea proiectelor europene, inclusiv Erasmus+, în rândul partenerilor FINLIT.

Bibliotecarii implicați în etapa de pilotare a programului FINLIT s-au confruntat, de asemenea, cu provocări în ceea ce privește organizarea cursurilor în bibliotecă. Predarea în vremuri de pandemie a fost, de asemenea, una dintre cele mai mari provocări pentru bibliotecari. În plus, am identificat următoarele provocări cu care s-au confruntat bibliotecarii din toate țările participante la proiect:

- stabilirea competențelor digitale și financiare ale utilizatorilor pentru a alege cu exactitate nivelul cursului de educație financiară (instrumente, organizare),
- necesitatea dezvoltării competențelor digitale ale utilizatorilor adulți ai bibliotecilor, astfel încât aceștia să poată participa la cursuri de educație financiară,
- depășirea ideii preconcepute conform căreia bibliotecarii nu se ocupă de finanțe, ci doar de cultură, și, prin urmare, nu pot preda cursuri de educație financiară,
- să le arătăm bibliotecarilor că experiența și competențele lor le oferă atât posibilitatea, cât și baza necesară pentru a preda cursuri de educație financiară utilizatorilor adulți ai bibliotecii.

Au existat, de asemenea, diferențe semnificative în ceea ce privește modul în care a fost implementat proiectul în cele patru țări. Având în vedere faptul că cele 4 țări partenere diferă considerabil atât ca mărime și populație, cât și ca sistem de bibliotecă, sistem juridic și de servicii financiare sau experiență în implementarea cursurilor de educație financiară, au apărut provocări specifice fiecărei țări. Prezentăm câteva exemple de provocări apărute pe parcursul implementării proiectului în organizațiile partenere și bunele practici aplicate - activități datorită cărora proiectul s-a desfășurat armonios și a avut succes.

Bulgaria

La fel ca și pentru ceilalți parteneri din cadrul proiectului FINLIT, cea mai mare provocare pentru Bulgaria a fost pandemia de COVID-19, care a schimbat semnificativ planul de desfășurare a proiectului și a dublat timpul necesar pentru implementarea proiectului, în ceea ce privește adaptarea programului de cursuri, organizarea etapei de pilotare, modificări pe platforma finlit.eu.

În plus, în Bulgaria, echipa de proiect a fost organizată diferit față de cea a celorlalți parteneri. Proiectul a fost implementat de o echipă de experți externi, care a lucrat constant pentru o perioadă lungă de timp cu organizația parteneră BLGF și în strânsă cooperare cu o bibliotecă regională care avea deja o anumită experiență în domeniul cursurilor de educație financiară pentru copii și adulți. Echipa de proiect dispunea de cunoștințe și experiențe diverse în ceea ce privește dezvoltarea platformei, sistemul de gestionare a învățării (SGI), educația adulților, cursurile online și educația financiară. Aceștia au fructificat aceste cunoștințe în cadrul proiectului FINLIT, iar soluțiile propuse au fost utilizate pentru crearea platformei finlit.eu și a cursurilor disponibile pe aceasta. Platforma

FINLIT este prima platformă educațională multilingvă cu SGI integrat pentru GLBF și oferă noi oportunități pentru organizațiile partenere bulgare.

Polonia

După cum s-a menționat anterior, unele biblioteci publice poloneze aveau o anumită experiență în implementarea cursurilor de educație financiară. Aproximativ 10% dintre acestea, în special în orașele mici și mijlocii, au participat la proiectul „Despre finanțe... în bibliotecă”, cursurile din cadrul acestuia fiind implementate periodic începând cu 2012 de către FRSI, ca parte a programului de educație financiară al Băncii Naționale a Poloniei. Astfel, FRSI, în calitate de lider al proiectului FINLIT, a avut mai multă experiență în planificarea și implementarea programului de educație financiară pentru biblioteci. Cu toate acestea, pentru majoritatea bibliotecarilor, participarea la proiect a fost la fel de solicitantă ca și în alte țări, mai ales în condiții de pandemie - așa cum a fost în celelalte țări participante la proiect.

Deși unii bibliotecari cunoșteau deja cerințele de organizare a întâlnirilor și cursurilor online, totuși bibliotecarii cu competențe în educația adulților și în predarea online reprezentau un procent scăzut din personalul bibliotecilor publice din Polonia. În plus, cei care aveau competențele și experiența necesare s-au confruntat cu provocarea de a reorganiza activitățile bibliotecii pentru a respecta cerințele impuse de închiderea prelungită și de restricțiile de pe durata pandemiei de COVID-19. În Polonia, în comparație cu restul țărilor participante la proiect, perioadele în care bibliotecile au putut lucra doar de la distanță au fost relativ mai lungi decât în cazul altor parteneri.

Lipsa oportunităților de organizare a cursurilor la fața locului pentru bibliotecarii - traineri a devenit un obstacol atunci când un grup foarte mare de bibliotecari s-a înscris în etapa de pilotare, iar competențele digitale și experiența lor în domeniul educației adulților au fost foarte diferite. Organizarea cursurilor la distanță pentru un grup de 32 de bibliotecari din 20 de biblioteci a dus la dificultăți suplimentare, deoarece majoritatea lor au fost planificate ca ateliere de lucru desfășurate cu ajutorul unor metode interactive.

Aceste dificultăți s-au reflectat în opiniile unor bibliotecari, exprimate în chestionarele de evaluare - în opinia lor, cursul online a fost prea lung și obositor (martie - iunie, peste 30 de ore de curs). Reprezentanții FRSI - organizatori și traineri de cursuri online - au avut de asemenea impresia că nu au reușit întotdeauna să ajungă la fiecare cursant în parte pentru a se ocupa de nevoile lui educaționale, deși au lucrat în grupuri mai mici, au oferit și consultații individuale, mai ales în legătură cu lucrul pe platforma finlit.eu, iar toate materialele elaborate în timpul cursurilor au fost adunate și puse la dispoziția cursanților (cu ajutorul aplicației Padlet) pe toată perioada etapei de pilotare.

În ciuda acestor inconveniente, bibliotecarii au apreciat faptul că subiectele abordate în curs, atent concepute, în domeniul finanțelor personale și al serviciilor financiare, au fost puse la dispoziția lor pe o singură platformă. În plus, le-au fost puse la dispoziție cursuri, planificări metodologice care îi învață pe viitorii traineri cu ce instrumente să lucreze și cum să transmită cunoștințe financiare și, mai ales, cum să fie un bun îndrumător în lumea finanțelor. O bună practică este organizarea platformei FINLIT, care reprezintă punctul central al cursurilor de educație financiară FINLIT. Pe lângă cursurile online, platforma dispune de un sistem de gestionare a conținutului, oferă posibilitatea de a alcătui grupe de cursanți și de a monitoriza progresul acestora.

România

Pentru Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva a fost primul proiect Erasmus+. Au existat multe riscuri legate de capacitatea instituției de a gestiona proiectul, adică de a finaliza toate sarcinile care ne-au fost atribuite în același ritm cu cel al partenerilor noștri. Când am intrat în proiect,

am luat în considerare și riscurile asociate colaborării cu parteneri externi, cum ar fi băncile sau alte instituții financiare și de consultanță.

Punctul nostru forte a fost faptul că biblioteca noastră colaborează foarte bine cu toate bibliotecile județene din țară. Colegii de la bibliotecile din țară care au implementat proiecte europene ne-au împărtășit experiențele lor despre gestionarea unui proiect Erasmus+ conform legislației românești, iar cinci biblioteci județene ni s-au alăturat în implementarea proiectului, devenind centre pilot. Pentru noi, acest proiect a fost o experiență unică de lucru cu parteneri externi.

Deși ne-a fost oarecum teamă de colaborarea internațională cu alte trei țări, organizația coordonatoare FRSI și partenerii GLBF și NUK au fost mereu alături de noi, ne-au ajutat, ne-au stimulat, ne-au sfătuit și împreună am clarificat multe aspecte legate de buna desfășurare a proiectului. Împreună am reușit să ajungem în acest punct, iar existența acestui proiect a adus o dezvoltare rapidă a Centrului nostru pentru Educația Adulților și un prestigiu deosebit pentru biblioteca noastră atât la nivel național, cât și în rândul bibliotecarilor din județul Hunedoara.

O altă provocare a fost comunicarea. Coordonatorul pentru România nu vorbea limba engleză. Pentru a ne asigura că am înțeles corect sarcinile din proiect, am inclus în echipă două persoane care vorbesc fluent limba engleză.

A fost, de asemenea, o provocare foarte mare să adaptăm cursurile la legislația și la situația financiară din România. În țara noastră, modificările legislative în domeniul financiar sunt foarte frecvente, iar unele chiar derutează cetățenii sau se contrazic între ele. Inflația prezintă fluctuații mari și afectează bugetele cetățenilor. De aceea, informațiile furnizate în cadrul cursurilor noastre au trebuit alese cu mare atenție, astfel încât să fie clare, să nu deruteze oamenii, ci să îi ajute să ia decizii financiare adecvate situației lor.

Nu în ultimul rând, am avut unele probleme tehnice cu platforma MOODLE. Încărcarea cursurilor, corectarea erorilor observate sau apărute în etapa de pilotare, cum ar fi faptul că nu s-au înregistrat notele cursanților sau că aceștia sau nu și-au primit certificatele de absolvire. Provocarea a fost să urmărim, să raportăm și să căutăm sprijin la partenerii noștri din Bulgaria pentru orice problemă apărută.

Pandemia de COVID-19 a avut impact asupra modului în care s-a desfășurat pilotarea: din cauza restricțiilor, majoritatea cursurilor din faza de pilotare a proiectului s-au desfășurat online. Chiar și unele cursuri care au început la fața locului au fost mutate și finalizate online.

În plus, membrii echipei au fost bolnavi sau în carantină din cauza altor persoane bolnave cu care interacționau, ceea ce a cauzat dificultăți și întârzieri în finalizarea sarcinilor proiectului. Cu toate acestea, flexibilitatea și adaptabilitatea partenerilor noștri externi, precum și sprijinul lor pentru orice probleme apărute, ne-au încurajat și ne-au ajutat să ținem pasul.

Toate aceste provocări au îmbogățit experiența membrilor echipei noastre, atât din punct de vedere profesional, cât și personal. Acum putem împărtăși experiența noastră cu alte biblioteci sau organizații care vor implementa proiecte europene și le putem încuraja să aplice pentru fonduri europene.

Slovenia

La fel ca în România, aceasta a fost prima experiență de implementare a unui proiect de educație financiară la nivel național. Experiența NUK în proiecte de colaborare internațională de până acum a fost în proiecte de cercetare. Până în prezent, bibliotecile din Slovenia nu au organizat cursuri de educație financiară și nici nu au fost percepute ca instituții care ar putea aborda acest subiect. S-a

dovedit că, cu ajutorul grupului din etapa de pilotare, a fost posibilă crearea unor resurse valoroase de educație financiară în bibliotecile publice slovene.

Restricțiile impuse de pandemia de COVID-19 au afectat, de asemenea, implementarea proiectului în această țară. Bibliotecarii care au participat la etapa de pilotare a proiectului au fost dispuși să reprogrameze cursurile pentru utilizatori la o dată ulterioară din cauza limitărilor în ceea ce privește participarea fizică (din cauza COVID-19) și a dificultăților bibliotecilor de a atrage cursanți la cursurile online. În ciuda amânării și reprogramării cursurilor, a trebuit ca acestea să se desfășoare și în format online. Împărțirea participanților în grupuri mici, oferirea de consultanță pentru cei care întâmpinau dificultăți și înregistrarea sesiunilor de formare pentru a permite revenirea la conținutul predat au fost toate bune practici care au făcut ca proiectul să fie un succes. Programul de cursuri FINLIT va fi integrat în planul de activitate al bibliotecii NUK.

În ciuda numeroaselor provocări, bibliotecarii care au organizat cursuri de educație financiară în bibliotecile lor în cadrul etapei de pilotare a proiectului FINLIT au căutat propriile soluții unice pentru a adapta proiectul la specificul activității bibliotecii și, mai ales, la așteptările unui grup anume de utilizatori. Aceștia au fost foarte inventivi și dedicați organizării, de exemplu, a unor consultații individuale, a unor cursuri suplimentare în domeniul competențelor digitale pentru utilizatori, a unor ceremonii de acordare a certificatelor, a unor activități de integrare în grup etc.

A fost, de asemenea, o bună practică a FINLIT de a invita la bibliotecă grupuri noi de utilizatori care nu au mai utilizat serviciile bibliotecii până acum. Noul serviciu de educație financiară a contribuit la încurajarea acestora să utilizeze biblioteca.

În **Bulgaria**, bibliotecile au înscris două grupe noi de utilizatori pentru cursurile FINLIT, ceea ce poate fi un indiciu pentru a urmări îndeaproape potențialii utilizatori ai serviciilor de bibliotecă și nevoile acestora. În biblioteca regională din Ruse, care a implementat etapa de pilotare a proiectului FINLIT în Bulgaria, cursul a fost urmat online de migranți bulgari din Germania și, de asemenea, de studenți (cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani) care efectuează stagii de practică în bibliotecă.

În **Polonia**, într-una dintre bibliotecile rurale - în Moscisko, Silezia Inferioară - cursurile de educație financiară au fost urmate de către rezidenții Centrului de Zi (*Dom Dziennego Pobytu*) din localitate. Aceștia sunt persoane în vârstă care necesită o abordare specială în ceea ce privește transmiterea cunoștințelor (mai lent, pe un ton al vocii mai ridicat, mai bine mai puțin conținut odată decât mai mult, multe repetări, pauze frecvente etc.) Bibliotecarul - trainer a predat cursurile de educație financiară în afara bibliotecii, în timpul petrecut de pensionari la centru.

În **România**, cursul de educație financiară pentru utilizatori (modulele de bază și cele de nivel avansat) a fost recomandat de către bibliotecari nu numai persoanelor vârstnice, ci și altor grupe de vârstă, deoarece cursurile conțineau informații financiare foarte valoroase și pentru aceste grupe. Astfel, s-a luat decizia de a înscrie la curs toți utilizatorii interesați cu vârsta de peste 18 ani. În plus, două femei voluntare din Germania au participat la cursurile pentru utilizatori, precum și la cursul TOT. Ele au considerat cursurile atât de utile, încât le vor face cunoscute în rândul prietenilor lor din diaspora, recomandându-le să propună aceste cursuri părinților și rudelor lor de acasă și, de asemenea, să ceară bibliotecilor să ofere utilizatorilor acces la cursul FINLIT.

În **Slovenia**, din cauza pandemiei, au existat dificultăți în atragerea de noi grupuri țintă. Majoritatea bibliotecilor și a altor instituții de cultură și-au mutat activitățile în online și au fost organizate multe evenimente online. În condițiile în care oferta online a crescut, într-o țară mică precum Slovenia, cu doar 58 de biblioteci, a fost foarte dificil să se atragă și să se păstreze chiar și utilizatorii deja înscriși. S-a dovedit că oferta de cursuri FINLIT adresată în principal bibliotecilor din centrele urbane nu a fost

o soluție chiar atât de bună. Bibliotecile din orașele mai mici ar putea fi mai interesate de această ofertă.

Adaptarea cursurilor de educație financiară FINLIT la specificul fiecărei țări partenere

a fost unul dintre principalele obiective ale proiectului. Programul de educație financiară propus în cadrul proiectului FINLIT se bazează în mare parte pe proiectul polonez „Despre finanțe... în bibliotecă”, care a debutat în 2012 și a fost modificat și actualizat pe parcursul anilor următori. Cu toate acestea, în cadrul proiectului FINLIT, au apărut noi teme financiare, cum ar fi *Sistemul financiar*, *Planificarea financiară și bugetul personal*, *Siguranța și protecția consumatorului*, propuse de partenerii din Bulgaria și România, care au necesitat o adaptare la situațiile din fiecare țară în parte (în special modulele *Sistemul financiar* și *Protecția consumatorului*).

Cea mai mare parte a conținutului cursurilor FINLIT este comună pentru toți partenerii. Cu toate acestea, conținutul cursurilor de educație financiară a trebuit adaptat la cerințele sistemului financiar și juridic din fiecare țară. În timpul elaborării conținutului cursurilor, experții polonezi au propus primele versiuni ale modulelor din curs, care au fost apoi discutate și analizate cu experții financiari din celelalte 3 țări partenere. Ca urmare a acestei analize, experții FINLIT din cele 4 țări au conceput conținutul cursurilor de educație financiară ținând cont de caracteristicile sistemelor financiare naționale și de legislația în vigoare. Prin urmare, modulele cursului online și planificările metodologice ale cursurilor au fost adaptate la condițiile fiecărei țări și îmbogățite cu exemple relevante pentru contextul financiar și social local. Cele mai importante modificări introduse în cursurile concepute pentru cele 4 țări partenere FINLIT sunt descrise mai jos.

Bulgaria

Cele mai importante modificări introduse în cursurile FINLIT pentru utilizatorii bulgari sunt: 1. nu există un modul separat privind Banca Centrală în nivelul de bază al cursului, deoarece Bulgaria face parte din consiliul monetar, iar rolul Băncii Centrale este foarte limitat și nu afectează în mod direct finanțele utilizatorilor finali; 2. există un subcapitol privind Banca Centrală în modulul 2; 3. Sistemul de creditare din Bulgaria diferă semnificativ de cel din alte țări, iar această parte din modulul 3 al cursului în limba bulgară a fost modificată; 4. Asigurările și protecția consumatorului sunt, de asemenea, complet diferite față de cele din, spre exemplu, Polonia și, prin urmare, o parte semnificativă a modulului 4 și a modulului 5 în limba bulgară au fost concepute diferit. Versiunea bulgară a nivelului avansat din cursul FINLIT are aceeași structură ca și celelalte, dar tot conținutul este adaptat la specificul țării - au fost elaborate exemple și exerciții relevante în acest sens.

România

Această țară nu este membră a zonei euro, astfel că are multe reglementări financiare specifice, diferite de cele ale țărilor din zona euro. Moneda națională este LEUL (RON). Fluctuațiile valorii acestei monede în raport cu euro sunt foarte mari și apar din cauza creșterii galopante a inflației pe fondul unei instabilități politice și economice constante. Această situație duce la schimbări legislative foarte frecvente și pe scară largă în domeniul financiar. Acest lucru are un impact direct asupra bugetului personal al cetățenilor; impozitele și taxele cresc și se adaugă constant altele, prețurile produselor și serviciilor de bază, cum ar fi curentul, apa, alimentele, transportul, asistența medicală, cresc. Acestea sunt motivele pentru care misiunea echipei din România în procesul de adaptare a cursului FINLIT la condițiile specifice țării a fost foarte dificilă.

A trebuit să alegem informații clare, generale, necesare și să le exprimăm în într-o manieră accesibilă, astfel încât utilizatorii noștri să le poată folosi cu ușurință. De asemenea, am considerat necesar să

adaptăm unele module pentru a nu deruta și dezamăgi beneficiarii cursurilor, oferindu-le informații care nu mai sunt relevante. Printre acestea se numără, de exemplu, modificările din domeniul pensiilor de stat, schimbările privitoare la pensiile private și încercarea statului de a prelua sumele acumulate de cetățeni prin contribuțiile la pilonul doi. Aceste modificări au provocat o mare confuzie în politica socială. Românii sunt foarte îngrijorați cu privire la capacitatea lor de a-și asigura viitorul financiar și sunt confuzi. Din acest motiv, în România, modulul de curs pe aceste teme trebuie actualizat permanent, astfel încât utilizatorii să nu-și piardă încrederea în veridicitatea informațiilor obținute în cadrul cursului FINLIT.

Slovenia

Deși cea mai mare parte a conținutului cursurilor FINLIT este comună celor 4 parteneri, diferența constă în problemele legate de Banca Centrală și de zona euro, din care face parte Slovenia. Aceste diferențe au influențat necesitatea de a modifica conținutul cursului de educație financiară pentru Slovenia, al cărei sistem este aparte și diferă de abordarea pe care au avut-o ceilalți parteneri de proiect. Există, de asemenea, diferențe între sistemele de protecție a consumatorilor. De exemplu, Slovenia nu are o Agenție de Protecție a Consumatorilor, ci acest rol este îndeplinit de Organizația pentru Protecția Consumatorilor. Există, de asemenea, și unele diferențe în dreptul muncii, în special în domeniul pensiilor, și în dreptul bancar în ceea ce privește creditele. În ceea ce privește serviciile bancare online, am observat că unele dintre produsele comune în unele țări nu sunt foarte des utilizate sau cunoscute în Slovenia (de exemplu, Flik), ceea ce s-a reflectat în modificarea conținutului cursurilor FINLIT pentru utilizatorii sloveni.

Buna practică a FINLIT nu constă doar în corelarea conținutului financiar cu legislația adecvată, ci și în evidențierea celor mai importante informații din punctul de vedere al pieței serviciilor financiare din fiecare țară. Exemplele de servicii și modul de utilizare a acestora sunt, de asemenea, semnificative și ar trebui să reflecte particularitățile locale și să urmărească evoluția situației pieței financiare din țară.

La elaborarea cursurilor FINLIT pentru bibliotecari, s-a decis, de asemenea, **adaptarea cursurilor pentru bibliotecarii - traineri din cele 4 țări partenere** ale proiectului, în ciuda faptului că în cea mai mare parte au fost abordate probleme comune tuturor celor 4 parteneri. Implementarea cursurilor de educație financiară în bibliotecă a necesitat, de asemenea, adaptarea la modul în care funcționează bibliotecile într-o anumită țară, dar și la nivel local, deoarece diferențele dintre diferitele instituții, chiar și într-o singură țară, sunt semnificative. Acest lucru este cauzat de mai mulți factori, cum ar fi disproporția bugetelor alocate bibliotecilor publice din orașe, care este clar vizibilă, de exemplu, în Polonia, din cauza gradului de dezvoltare financiară a acestora. Conform legii actuale (din 1997) privind bibliotecile, finanțarea unei biblioteci publice rămâne în mâinile autorităților locale, în subordinea cărora se găsesc instituțiile culturale; conform legii, autoritățile locale sunt, de asemenea, obligate să înființeze și să întrețină o bibliotecă publică în fiecare localitate.

Programa cursului de pregătire pentru traineri (*Training of Trainers (ToT)*) a introdus multe concepte și cunoștințe noi în domeniul educației adulților. Dispunem de un bagaj solid de cunoștințe teoretice și practice de bază din mai multe domenii: andragogie, psihologie, comunicare, pedagogie. Mulți bibliotecari lucrează cu utilizatorii bibliotecii și posedă ceea ce numim competență conștientă. Aceasta înseamnă că bibliotecarii au multe talente naturale și abilități de organizare și comunicare, precum și o aptitudine pentru lucrul cu grupuri de utilizatori. Cursul a permis personalului bibliotecii să sistematizeze multe aspecte legate de modul în care adulții învață și i-a sensibilizat la nevoile educaționale ale adulților și a oferit bibliotecarilor - traineri o nouă perspectivă asupra educației și învățării experiențiale.

Programul ToT a fost adaptat atât pentru învățarea în format hibrid, cât și pentru cea online, care a fost o noutate în **România**, de exemplu. Programul ToT în sine nu a reprezentat o provocare majoră, dat fiind faptul că toți cei 5 bibliotecari care au fost selectați pentru faza pilot erau formatori autorizați,

având cunoștințe și experiență în domeniul educației adulților. Dificultățile au apărut atunci când, din cauza pandemiei de COVID-19, procesul educațional s-a transferat în totalitate în mediul online și acestea au fost cauzate în principal de probleme tehnice.

Pentru **Slovenia**, cea mai mare problemă s-a dovedit a fi traducerea terminologiei despre ciclul lui Kolb (metoda de învățare a adulților, învățarea experiențială). Această secțiune a cursului FINLIT a necesitat modificări și completări suplimentare în limba slovenă. Am contactat experți din cadrul Facultății de Educație care ne-au ajutat la traducere. Descrierea acestei metode a fost o noutate pentru noi, deși ne-am dat seama că cea mai mare parte a cursurilor noastre pentru bibliotecari se bazează pe această logică. Introducerea teoriei ciclului lui Kolb și aplicarea acesteia la cursuri ne va ajuta în conceperea viitoarelor noastre cursuri pentru bibliotecari.

3.2 Recomandări privind introducerea cursului de educație financiară în bibliotecă

Organizarea unui curs de educație financiară în bibliotecă este un proces în mai multe etape. Înainte ca bibliotecarii să invite utilizatorii să participe la curs, biblioteca trebuie să facă anumite pregătiri. De aceea, e nevoie să se stabilească o echipă. Traseul bibliotecarului - trainer de pe platforma FINLIT descrie modul de pregătire a bibliotecarilor pentru rolul de traineri de educație financiară pe care îl vor juca atunci când vor predă un curs de educație financiară la bibliotecă. Rolul echipei, împreună cu conducerea instituției, este de a decide modul de organizare a cursurilor la fața locului (*in situ*) în bibliotecă; dacă abilitățile și experiența celor care vor predă necesită 3 zile de cursuri în bibliotecă sau dacă este suficientă doar o scurtă reamintire a „regulilor jocului”. De asemenea, selecția trainerilor principali care vor susține cursurile rămâne la latitudinea bibliotecii.

Analizând rezultatele etapei de pilotare din cadrul proiectului FINLIT, recomandăm bibliotecilor care intenționează să desfășoare activități de educație financiară să planifice cursul în detaliu. Unele dintre activități ar trebui realizate înainte de începerea cursului, înainte de a invita utilizatorii la bibliotecă. Iată ce vă sugerăm să urmăriți atunci când organizați un curs:

- aflați care sunt așteptările utilizatorilor bibliotecii în ceea ce privește cursul de educație financiară,
- consultați-vă cu alte părți interesate din comunitate, identificați noi grupuri țintă care ar putea fi interesate de cursuri de educație financiară,
- căutați aliați, experți locali în domeniul financiar (de exemplu, un contabil pensionar, un angajat al unei bănci, o agenție regională de protecție a consumatorilor),
- informați-vă despre competențele digitale ale potențialilor participanți la cursul de educație financiară,
- oferiți cursuri separate de utilizare a calculatorului pentru cei cu competențe digitale reduse; folosiți generația tânără pentru a ajuta persoanele mai în vârstă (elevii de gimnaziu vor fi mândri să le arate părinților sau bunicilor lor abilitățile lor digitale - dialogul între generații are beneficii suplimentare),
- stabiliți împreună cu grupul o oră și un loc convenabile pentru curs,
- adaptați spațiul bibliotecii la necesarul cursurilor (dotări, posibilitatea de a afișa pe un ecran conținutul cursului de pe platforma finlit.eu),

- asigurați-vă că participanții se integrează în grup și că le oferiți atracții suplimentare, cum ar fi o ceremonie de absolvire, o vizită de studiu la o instituție financiară locală, o întâlnire cu un expert,
- planificați în detaliu sesiunile sau întâlnirile din cadrul cursului în bibliotecă,
- e mai ușor în echipă! Mai ales bibliotecarii care organizează și predau cursuri pentru prima oară ar trebui să lucreze în echipă cu un coleg; recomandăm munca în doi tuturi - mai ales în grupurile care necesită consultații individuale sunt necesare două persoane.

În timpul activităților de bibliotecă:

- adaptați ritmul activității la capacitatea grupului,
- nu încercați cu orice preț să acoperiți tot materialul de studiu,
- amintiți-vă regulile de lucru cu adulții (învățarea prin experiență, ciclul lui Kolb),
- utilizați planificările cursului FINLIT - acestea vă vor ajuta pe parcursul cursului,
- studiați *Codul de etică al bibliotecarului* pentru cursurile de educație financiară și explicați grupului rolul vostru în cadrul cursului,
- dacă predați online - verificați în prealabil funcționalitatea aplicațiilor pe care le utilizați, asigurați-vă că participanții știu să le folosească.

Vă recomandăm să vă creați propria listă de lucruri care trebuie verificate și testate, ținând cont de regulamentul bibliotecii în care lucrați, de obiceiurile locale etc.

3.3 Beneficii pentru partenerii FINLIT și bibliotecile din cele 4 țări

Partenerii din cadrul proiectului FINLIT au inclus două fundații care sprijină educația bibliotecarilor și adulților din Bulgaria și Polonia, precum și două biblioteci din România și Slovenia. Toți partenerii proiectului au obținut numeroase beneficii în urma implementării proiectului - în primul rând, și-au dezvoltat abilitățile de colaborare într-o echipă internațională, au stabilit un parteneriat strâns în construirea modelului de educație financiară, au dobândit noi competențe de gestionare a cursurilor și finanțelor, cunoștințe în domeniul dezvoltării programelor educaționale, în special în domeniul educației financiare pentru publicul adult, al educației online, precum și în elaborarea și funcționarea platformei educaționale în sistemul Moodle. Printre cele mai importante beneficii ale implementării FINLIT se numără următoarele:

1. Implementarea a avut un impact direct asupra bibliotecilor din cadrul programului FINLIT: o bibliotecă județeană din România și Biblioteca Națională și Universitară din Slovenia. Acești parteneri au avut oportunitatea de a avea un impact direct asupra rețelei de biblioteci din țările lor. În România, implementarea proiectului FINLIT de către Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva a devenit un exemplu de inovare și promovare a educației financiare făcută prin intermediul bibliotecilor publice, un model pentru rețeaua de biblioteci din țară. În Slovenia, ca urmare a implementării proiectului, s-a produs imediat o schimbare prin includerea educației financiare în programul de perfecționare profesională a bibliotecarilor din Slovenia. Astfel, în aceste două țări, implementarea proiectului FINLIT a

avut un impact direct asupra funcționării rețelei de biblioteci, prin intermediul căreia utilizatorii bibliotecilor au obținut posibilitatea de a dobândi noi cunoștințe într-un domeniu sensibil al vieții de zi cu zi, care este cel financiar, în biblioteci.

2. Datorită creării platformei educaționale finlit.eu, care este punctul central al cursului FINLIT, a fost elaborat un nou conținut educațional nu numai pentru utilizatorii finali, ci și un program de cursuri foarte bine structurat pentru bibliotecari care doresc să devină traineri. Conținutul tuturor modulelor și planificărilor pentru sesiunile de formare este adaptat la contextul financiar din cele 4 țări partenere FINLIT (și, de asemenea, este tradus și în limba engleză). Toate materialele cursului sunt disponibile online, iar sistemul de gestionare a învățării creat pe platforma FINLIT permite o administrare flexibilă a conținutului, vizând obiectivele trainerilor și nevoile utilizatorilor.
3. Cursul cu îndrumări practice privind educația online care a fost adăugat ulterior rezultatelor proiectului FINLIT este foarte necesar în situația pandemiei de COVID-19. Cursul poate fi utilizat de oricine care predă la distanță și dorește să își îmbunătățească abilitățile de livrare a unui curs online de calitate - nu numai în timpul unei situații ieșite din comun, cum este pandemia, deoarece cursurile în format hibrid și online au din ce în ce mai mult succes.
4. Crearea unei oferte complete de cursuri pentru bibliotecari și utilizatorii de bibliotecă în domeniul educației financiare (traseu educațional, materiale de curs online, sistem de organizare a cursurilor pe platformă).
5. Dezvoltarea unor metode de colaborare la distanță într-o echipă internațională, inclusiv planificarea strategică, crearea de instrumente și materiale, gestionarea schimbărilor intervenite în activitatea bibliotecii.
6. Posibilitatea de a pregăti traineri care să lucreze pe platforma Moodle - suport tehnic, crearea de conținut, gestionarea cursurilor.
7. Sistemul Moodle de tip open source permite actualizarea conținutului cursurilor de către bibliotecari. În cazul conținutului financiar, acest lucru este extrem de important din cauza apariției frecvente a unor noi servicii și amenințări la adresa utilizatorilor de servicii financiare, despre care aceștia trebuie informați.

În plus, partenerii FINLIT au evidențiat unele aspecte privind implementarea proiectului care sunt deosebit de importante pentru ei și care au sporit semnificativ productivitatea instituțiilor lor.

Bulgaria

Fundația Global Libraries din Bulgaria (GLBF) își administrează de ani de zile propria platformă educațională. Cu toate acestea, platforma FINLIT este prima platformă de învățare multilingvă cu un SGÎ integrat pentru GLBF și aduce noi experiențe și perspective pentru dezvoltarea capacității de predare.

Polonia

Deși Fundația pentru Dezvoltarea Societății Informaționale (FRSI) are o experiență de mulți ani în dezvoltarea unor cursuri de educație financiară, precum și în instruirea bibliotecarilor care să desfășoare activități de educație financiară în biblioteci și în coordonarea unor astfel de programe - posibilitatea de a verifica și testa implementarea metodelor și soluțiilor din Polonia în cadrul unui grup internațional și de a îmbunătăți metodele de gestionare a proiectelor la distanță este foarte valoroasă pentru organizația noastră. Cooperarea pe plan internațional cu parteneri care lucrează, de asemenea, pentru biblioteci ne-a oferit o nouă perspectivă și inspirație pentru noi proiecte. Un aspect foarte important al proiectului este acela de a avea o platformă integrată de educație financiară în limba poloneză.

România

Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva a oferit de-a lungul anilor diverse cursuri (cursuri pentru formatori atestați, cursuri de contabilitate). Însă oportunitatea de a participa la crearea unei platforme multilingve de educație financiară și de a oferi această platformă nu numai propriilor utilizatori, ci și tuturor celorlalte biblioteci din România, a fost unică. Personalul bibliotecii care a luat parte la proiect a beneficiat enorm de pe urma celorlalți parteneri, învățând noi stiluri de lucru și metode de abordare a subiectelor și sarcinilor. Bibliotecarii și-au îmbogățit sau au dobândit noi cunoștințe în ceea ce privește educația adulților și problemele financiare. În afară de platforma FINLIT, biblioteca și-a dezvoltat Centrul pentru Educația Adulților, îmbogățindu-și oferta de cursuri cu încă două cursuri certificate pentru comunitate: Manager de proiect și Expert accesare fonduri structurale și de coeziune europene.

Slovenia

Proiectul FINLIT a fost foarte important pentru Biblioteca Națională și Universitară (NUK). Conform Programului Național de Educație Financiară din 2010, s-a observat o creștere a numărului de cursuri axate pe dezvoltarea educației financiare. Cu toate acestea, niciunul dintre ele nu este la fel de consistent, cuprinzător și sistematic precum cursurile FINLIT.

Acest proiect a avut un impact major asupra bibliotecilor noastre publice. Putem fi încrezători că am dezvoltat un conținut excelent în colaborare cu experți în diverse domenii financiare. Un alt beneficiu este modelul educațional dezvoltat de proiect. Acesta este foarte util pentru toate tipurile de cursuri, atât online, cât și offline. Cursurile de educație financiară au fost incluse în programul NUK de perfecționare profesională pentru anul 2022.

De asemenea, am examinat **beneficiile proiectului în bibliotecile care au participat la etapa de pilotare** a proiectului FINLIT. În chestionarele de evaluare realizate în rândul bibliotecarilor din cele 4 țări partenere ale proiectului, bibliotecarii au subliniat o varietate de beneficii pentru biblioteci, precum și pentru bibliotecari:

- dobândirea de către bibliotecari a unor noi cunoștințe în domeniul andragogiei și al alfabetizării financiare,
- dobândirea de noi competențe digitale, cum ar fi modul de participare la webinarii și sesiuni de formare online - pentru unii bibliotecari aceasta a fost prima experiență în ceea ce privește cursurile online,
- dezvoltarea abilităților de organizare a cursurilor pe platforma Moodle - cum să organizeze cursuri online, cum să înscrie utilizatorii la curs, cum să genereze certificate etc. ,
- dezvoltarea competențelor bibliotecarilor privind organizarea de cursuri online - îmbunătățirea metodelor, cunoașterea unor instrumente și aplicații utile pentru desfășurarea cursurilor online, descoperirea avantajelor muncii în echipă, inclusiv lucrul în grup cu ajutorul aplicațiilor online (Padlet, Etherpad, Jamboard etc.),
- experiența apartenenței la o comunitate internațională de bibliotecari implicați în educația financiară și axată pe dezvoltarea propriilor abilități de comunicare socială în caz de pandemie, schimburi de experiență, inclusiv în ceea ce privește utilizarea unor instrumente TIC,
- creșterea gradului de conștientizare a bibliotecarilor cu privire la competențele și experiența lor în ceea ce privește capacitatea de a acționa ca traineri în domeniul educației financiare pentru utilizatorii adulți ai bibliotecilor.

Partenerul sloven, Biblioteca Națională și Universitară, subliniază faptul că, la începutul implementării proiectului FINLIT, bibliotecarii se temeau că nu vor putea niciodată să țină astfel de cursuri, deoarece nu sunt experți în economie sau finanțe. După ce au trecut prin etapa de pilotare, aceștia și-au dat seama că aveau toate informațiile necesare la îndemână și, în calitate de traineri, ar putea ajuta utilizatorii să dobândească cunoștințe de bază sau să-i sfătuiască cu privire la sursele pe care ar trebui să le folosească. Modelul de organizare a cursurilor a fost, de asemenea, nou pentru ei, dar, în timp, au venit cu multe idei noi pentru cursuri și pentru livrarea de cursuri de alfabetizare financiară.

Bibliotecarii care au participat în etapa de pilotare au arătat, de asemenea, beneficiile pe care bibliotecile lor le-au obținut ca urmare a participării la proiectul FINLIT:

- crearea unei noi oferte educaționale moderne pentru utilizatori - educație financiară pentru utilizatorii adulți în propria lor bibliotecă;
- creșterea vizibilității și prestigiului bibliotecilor în raport cu ordonatorii de credite prin livrarea unor servicii de informare utile pentru comunitate;
- creșterea resurselor educaționale ale bibliotecilor cu două cursuri de educație financiară FINLIT și posibilitatea de a analiza conținutul cursurilor și de a oferi feedback, de a participa la îmbunătățirea conținutului cursurilor;
- oportunitatea de a pregăti bibliotecarii în domeniul educației adulților, al educației financiare, inclusiv în ceea ce privește munca online și utilizarea platformei Moodle (în conformitate cu traseul educațional FINLIT, așa cum a fost descris mai sus în această publicație);
- mai multă experiență în ceea ce privește munca în echipă, la nivel internațional, inclusiv prin activități la distanță.

Și, în consecință:

- atragerea de noi utilizatori în bibliotecă,
- creșterea importanței și prestigiului bibliotecii în comunitate ca instituție cu o ofertă educațională modernă (educație pe tot parcursul vieții),
- diseminarea experienței proiectului FINLIT către bibliotecile locale din alte județe, regiuni, la nivel național, astfel încât bibliotecile județene și regionale să devină centre de formare a trainerilor în domeniul educației financiare.

În plus, în România, toate bibliotecile județene participante în etapa de pilotare s-au confruntat cu necesitatea de a analiza și utiliza resursele existente: o echipă cu o pregătire adecvată, un program de lucru care să optimizeze timpul, echipamente (de exemplu, abonamente la aplicații online, echipamente informatice), acces la internet și condiții adecvate pentru educație.

Un beneficiu suplimentar a fost elaborarea de către bibliotecile din fiecare județ a unor planuri de implementare a proiectului FINLIT. Acestea au fost pregătite de trainerii din bibliotecile participante la etapa de pilotare după ce au absolvit cursurile FINLIT pentru bibliotecari - traineri, cât și cele pentru utilizatori.

3.4 Noi valori pentru Europa și Uniunea Europeană

- O nouă soluție pentru educația financiară

Identificarea nevoilor bibliotecilor și bibliotecarilor, precum și ale utilizatorilor acestora pentru dezvoltarea modelului FINLIT, realizată în 2019 de către partenerii proiectului, a confirmat cât de mult mai este de lucrat atunci când vine vorba de educația financiară a adulților. Oferta existentă de cursuri de educație financiară este fragmentată, adesea inaccesibilă pentru grupurile comunitare care au cea mai mare nevoie de ea, în special în centrele urbane mai mici și în zonele rurale. Evaluarea completă a situației este prezentată în raportul elaborat în cadrul proiectului FINLIT, despre care am scris în prima parte a acestei publicații.

Disponibilitatea platformei finlit.eu creează o oportunitate cu totul nouă pentru bibliotecile publice europene. Fiind un produs cofinanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene, platforma este disponibilă (sub licență CC) și deschisă bibliotecilor care doresc să includă cursurile de educație financiară pentru utilizatorii adulți în oferta lor educațională. Bazat pe sistemul Moodle, conținutul poate fi ușor multiplicat și adaptat la nevoile bibliotecilor dintr-o anumită țară. În plus, sistemul open source oferă oportunități de a crea resurse în propria limbă fără cheltuieli financiare semnificative, ceea ce este deosebit de important pentru bibliotecile publice cu bugete limitate. Utilizarea Moodle oferă, de asemenea, acces susținut la resursele existente.

Prin urmare, bibliotecile pot lucra independent, cu propriile resurse sau cu puțin ajutor din partea unor experți externi. Ele primesc un instrument de lucru gata creat și, cel mai important, o serie de cursuri dezvoltate și testate de bibliotecari și de utilizatorii finali, adică de membrii comunității, beneficiarii activităților bibliotecii.

Existența unor resurse integrate, disponibile în mod gratuit, care conțin un program complet de pregătire a bibliotecii pentru implementarea noului serviciu - cursuri pentru bibliotecari, pentru utilizatorii bibliotecii, un sistem de gestionare a cursurilor online și posibilitatea de a alcătui grupuri de cursanți de către bibliotecari - avem un instrument de lucru care poate fi utilizat cu succes de bibliotecile publice din Europa.

Platforma este disponibilă în cele 4 limbi ale partenerilor din proiect (bulgară, poloneză, română și slovenă) și în limba engleză. Unele materialele necesită și o parte dintre cursurile de educație financiară în limba engleză trebuie evident adaptate la condițiile economice, juridice etc. dintr-o anumită țară. Am vorbit despre importanța adaptării conținutului la specificul fiecărei țări mai devreme în această publicație, când ne-am referit la cele mai bune practici FINLIT.

Recomandăm modelul FINLIT pentru livrarea cursurilor de educație financiară utilizatorilor adulți ai bibliotecilor, în primul rând în țările europene, deoarece modelul a fost testat în rândul bibliotecilor și utilizatorilor din Europa. Cu toate acestea, nimic nu împiedică preluarea modelului și în țările din afara Europei. Bibliotecile publice din întreaga lume sunt implicate în educația non-formală a adulților, sprijinind învățarea pe tot parcursul vieții, iar bibliotecarii sunt pregătiți să acționeze ca îndrumători spre resurse de cunoaștere și informare.

- Mai multă putere pentru bibliotecile din UE – Diseminare

Modelul FINLIT oferă o nouă perspectivă asupra rolului pe care bibliotecile publice îl joacă în comunitate. Acesta indică posibilitățile de a ajunge la acei membri din comunitate care au cea mai mare nevoie de educație financiară. Rolul bibliotecilor în susținerea politicilor Uniunii Europene de promovare a educației pe termen lung a fost deja remarcat în Agenda Europa 2020.

- Cooperarea – Crearea de rețele la nivel național și internațional

Modelul FINLIT demonstrează, de asemenea, modul în care bibliotecile pot colabora la nivel național și european, lucru care a fost testat cu succes în cadrul proiectului FINLIT. În plus, modelul FINLIT ne arată cum pot colabora bibliotecile publice cu alte părți interesate la nivel local și național care se ocupă de aspecte legate de educația financiară, precum și de legislația și furnizarea de servicii financiare într-o anumită țară. Am prezentat exemple de astfel de colaborări în cadrul proiectului FINLIT, de exemplu, parteneriatul dintre Biblioteca Națională și Universitară din Slovenia și Organizația Slovenă pentru Protecția Drepturilor Consumatorilor.

3.5 Cum se poate continua proiectul

Diseminarea rezultatelor proiectului FINLIT în bibliotecile din țările partenere ale proiectului a început cu etapa de pilotare a proiectului FINLIT în primăvara anului 2021, când bibliotecile selectate și utilizatorii adulți ai acestora au fost invitați să testeze materialele elaborate - cursuri, planificări pentru cursuri și cursuri pentru bibliotecari pe platforma finlit.eu. În toamna anului 2021, au fost organizate o serie de evenimente de diseminare a modelului de educație financiară FINLIT în rândul bibliotecilor publice, dar și al experților financiari, al instituțiilor care se ocupă de educația adulților, precum și de monitorizarea serviciilor financiare oferite consumatorilor în cele 4 țări partenere ale proiectului. Ca urmare, rețeaua de biblioteci publice din fiecare țară a fost informată cu privire la modelul de educație financiară care poate fi implementat prin intermediul bibliotecilor.

În timp ce majoritatea activităților, din cauza restricțiilor cauzate de pandemia de COVID-19, s-au desfășurat online, unii parteneri au organizat evenimente într-un format hibrid, invitând unii cursanți la bibliotecă. Printre activitățile de diseminare s-au numărat întâlniri online, webinarii, precum și ateliere interactive de lucru. Un seminar online internațional (7.12.2021) a reunit atât bibliotecari, cât și persoane responsabile cu educația financiară și protecția consumatorilor, reprezentanți ai Ministerului Bulgar al Finanțelor, ai Biroului Ombudsmanului financiar.

În Bulgaria, modelul FINLIT și posibilitățile platformei finlit.eu de a oferi cursuri de educație financiară pentru adulți au stârnit interesul Ministerului de Finanțe. În prezent, se lucrează la o strategie națională pentru educație financiară. În 2022, Fundația Global Libraries din Bulgaria intenționează să continue pregătirea și certificarea bibliotecarilor ca traineri în cadrul cursurilor FINLIT.

În Polonia, unde deja de câțiva ani unele biblioteci, cu sprijinul FRSI, au oferit periodic cursuri de educație financiară adulților, se cunoștea deja acest lucru. Acum că a fost creată o platformă care oferă un set de materiale educaționale, bibliotecile sunt pregătite să participe la proiecte de educație financiară. Până în prezent nu există o strategie națională pentru educație financiară; unele demersuri au început în luna ianuarie 2022; Ministerul Finanțelor adună date privind ofertele de educație financiară. Cu toate acestea, această ofertă este dispersată, fragmentată și nu este întotdeauna accesibilă celor care au cea mai mare nevoie de ea. FRSI, un partener în cadrul proiectului FINLIT, oferă în mod constant sprijin bibliotecilor în ceea ce privește implementarea cursurilor de educație financiară la nivel local. Vom continua această activitate conform modelului FINLIT, încurajând bibliotecile să acționeze - interesul este ridicat (peste 30 de biblioteci s-au înscris deja în etapa de pilotare); bibliotecile publice din Polonia consideră că este necesar să includă cursuri de educație

financiară în oferta lor și să livreze utilizatorilor metode moderne de informare și învățare prin intermediul cursurilor online.

În România, s-a planificat încă de la început implementarea modelului FINLIT în toate bibliotecile publice din țară. În etapa de pilotare, cursurile au fost implementate în 5 biblioteci județene. Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva, împreună cu celelalte 5, coordonează activitatea a 262 de biblioteci locale, dintre care 34 în mediul urban și 228 în mediul rural.

În faza pilot au fost implicate 31 de biblioteci, ai căror bibliotecari au devenit trainerii de educație financiară. Bibliotecarii instruiți au organizat cursuri (12) pentru utilizatori. Ca parte a diseminării rezultatelor proiectului, modelul FINLIT a fost prezentat celorlalte 35 de biblioteci județene din România, Bibliotecii Naționale și reprezentanților Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR). În plus, Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva oferă sprijin și acces la cursurile FINLIT tuturor bibliotecilor din România care decid să implementeze servicii de educație financiară. Rezultatul este o rețea de colaborare pentru proiectul FINLIT. Conferința Națională a Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), care va avea loc în luna mai 2022, Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva fiind principalul organizator al evenimentului împreună cu ANBPR, se va axa pe educația adulților în biblioteci și va fi astfel ocazia perfectă pentru a promova în continuare proiectul FINLIT și cursurile de educație financiară în toate bibliotecile din România.

În Slovenia, s-au ținut cursuri pentru bibliotecari în biblioteci de diferite niveluri, s-a luat legătura cu Ministerul de Finanțe, Asociația Consumatorilor din Slovenia, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Asociația Băncilor din Slovenia, Banca Sloveniei, Asociația Societăților de Asigurare din Slovenia, diverși experți. Astfel, proiectul este bine cunoscut și a primit recenzii foarte bune, între altele datorită neutralității conținutului cursurilor de educație financiară în raport cu ofertele anumitor furnizori de servicii. Cursurile în domeniul educației adulților și al educației financiare au fost incluse în oferta de cursuri a Bibliotecii NUK pentru bibliotecarii sloveni începând cu ianuarie 2022.

Partenerii proiectului au luat măsuri pentru a asigura durabilitatea rezultatelor proiectului. Există o descriere a modelului de educație financiară dezvoltat în cadrul proiectului, există cursuri disponibile pe platforma finlit.eu, și tot pe platformă există și înregistrări ale unor webinarii.

Partenerii proiectului FINLIT vor încheia un acord de parteneriat pentru a administra în comun platforma educațională finlit.eu, iar coordonatorii naționali din cele 4 țări participante la proiect vor fi responsabili pentru a păstra legătura și a oferi sprijin bibliotecilor care doresc să folosească rezultatele proiectului FINLIT pentru a introduce cursuri de educație financiară în bibliotecă. Fiecare partener prezintă FINLIT în cadrul evenimentelor organizate de bibliotecă și prin intermediul propriilor canale de comunicare.

Fundația Global Libraries Bulgaria coordonează o rețea uriașă de biblioteci la nivel național, care acoperă toate tipurile de biblioteci publice - regionale, municipale și de tip *chitalishte*. Modelul FINLIT a fost prezentat bibliotecilor din această rețea și orice bibliotecă interesată va beneficia de pregătirea necesară pentru a organiza cursuri de educație financiară pe platforma finlit.eu în format fizic, online sau hibrid.

Rețeaua de biblioteci publice din Polonia a fost informată cu privire la proiectul FINLIT prin intermediul bibliotecilor regionale (voivodale), cu care FRSI colaborează în mod obișnuit, reprezentanții acestora participând la evenimentele de diseminare a proiectului. Rezultatele proiectului FINLIT au fost descrise pe portalurile pentru bibliotecari: biblioteki.org, labib.pl. FINLIT a fost prezentat și ca parte a analizei inițiativelor actuale de educație financiară din Polonia, realizată de

Ministerul de Finanțe împreună cu OCDE. FRSI s-a alăturat, de asemenea, elaborării strategiei naționale pentru educație financiară.

Proiectul FINLIT a oferit oportunitatea de a dezvolta Centrul de Educație pentru Adulți al bibliotecii județene partenere din România, Deva, prin autorizarea unor cursuri care să contribuie la îmbunătățirea nivelului de educație financiară a cetățenilor. Biblioteca din Deva va desfășura cursuri de educație financiară de nivel avansat (2021-2025), ca parte a portofoliului său de cursuri permanente pentru adulți.

În Slovenia, cursurile pentru bibliotecarii - traineri au fost incluse de NUK din Slovenia în programul anual de pregătire și perfecționare profesională pentru bibliotecari.

În cele 4 țări partenere din cadrul proiectului, strategiile naționale de educație financiară au fost deja adoptate (Slovenia în 2010), sunt în faza de dezvoltare (Polonia, România) sau au început să funcționeze (Bulgaria). În 2020, Ministerul Bulgar al Finanțelor a adoptat o Strategie Națională pentru Educație Financiară. Bibliotecile sunt considerate foarte importante în ceea ce privește învățarea pe tot parcursul vieții. Un expert financiar din echipa GLBF este membru al grupului de lucru, iar directorul GLBF a participat la sesiunile desfășurate în plen. Educația financiară în Polonia este susținută de Parteneriatul pentru Educație Financiară (PREF), un acord informal al organizațiilor comunitare cu care colaborează FRSI.

Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva și-a propus, împreună cu Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), să realizeze un chestionar pentru fiecare județ pentru a afla nivelul real de educație financiară în comunitate. Există planuri de implementare a unui program de educație financiară la nivel național prin intermediul bibliotecilor publice din România. Bibliotecile publice din România (prin ANBPR) se vor putea alătura instituțiilor care au semnat un acord de colaborare pentru a desfășura activități comune în domeniul educației financiare și pentru a dezvolta o Strategie Națională de Educație Financiară (SNEF), respectiv Ministerul Educației Naționale, Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor Publice, Autoritatea de Supraveghere Financiară și Asociația Română a Băncilor.

În Slovenia, reprezentanții Bibliotecii NUK au participat la o consultare cu Ministerul de Finanțe. Aceasta a fost urmată de crearea unui site web care conține surse de informare în domeniul finanțelor. Poate că și cursurile din cadrul proiectului FINLIT au avut un oarecare impact asupra ideilor preconceptuate existente conform cărora finanțele nu sunt o problemă ce ține de bibliotecă. Cu toate acestea, putem spune că, prin programul FINLIT, am contribuit la implementarea Programului Național de Educație Financiară.

În calitate de instituții care implementează proiectul FINLIT, sperăm că acesta va fi continuat la nivel local, regional și european. Există motive reale să credem acest lucru, având în vedere că în România proiectul a influențat deja organizarea de cursuri de educație financiară în fiecare județ și este planificat un chestionar privind nevoile utilizatorilor. Bibliotecarii sunt interesați de modelul FINLIT, așa cum reiese din chestionarele de la sfârșitul etapei de pilotare. Cei mai credibili și de încredere ambascadori ai proiectului FINLIT vor fi utilizatorii platformei din țările partenere în proiect, care deja

cunosc resursele de educație financiară oferite pe platformă, iar aceste cunoștințe le-au schimbat percepția asupra problemelor financiare.

Proiectul este în curs de dezvoltare și poate fi îmbogățit în ceea ce privește conținutul, dar și cu versiuni în alte limbi ale cursurilor, grupuri - țintă noi, cum ar fi utilizatori de vârstă mijlocie, șomeri, grupuri de persoane excluse din punct de vedere sociale sau aflate în pericol de a fi marginalizate. De asemenea, se poate extinde și în țările vecine.

